

Jaarverslag 2015

Nuvema N.V.

te Baarn

Uitgebracht in de algemene vergadering
van aandeelhouders op 31 mei 2016

N.V. Nederlandse Uitvaartverzekering Maatschappij

NUVEMA

Colofon

Nuvema N.V.

Baarn

Raad van Commissarissen

Mr. J.W.H. Richters

Directie

Drs. R. Collé RC, voorzitter
(vanaf 10 augustus 2015)

E.J. de Jong

Accountant

BDO Audit & Assurance B.V., G. van Roekel RA

Certificerend actuaris

Arcturus B.V., H. Couperus AAG

Inhoudsopgave

	Pagina
Directieverslag	
- Over Nuvema	3
- Financiële ontwikkelingen	5
- Naleving van de Governance Principes	8
- Code Duurzaam Beleggen	23
Preadvies van Raad van Commissarissen	24
Kerncijfers	25
Jaarrekening 2015:	
- Grondslagen voor financiële verslaggeving	27
- Governance, risicomanagement & compliance	32
- Balans	35
- Winst- en verliesrekening	37
- Kasstroomoverzicht	39
- Toelichting op de balans	41
- Toelichting op de winst- en verliesrekening	50
Overige gegevens	
- Controleverklaring van de onafhankelijke Accountant	55
- Statutaire bepalingen betreffende de winstverdeling	56
- Winstverdeling/dividend	56

Verslag van de directie

Algemeen

Nuvema is een zelfstandige verzekeraar, behorende tot de Conservatrix Groep. Nuvema is actief op de Nederlandse markt voor natura-uitvaartverzekeringen.

De verzekerde risico's zijn herverzekerd bij Heco Reassurantie S.A. te Luxemburg, een aan de Conservatrix Groep gelieerde onderneming.

Strategie

Sinds begin 2015 tracht Nuvema binnen haar strategie nieuwe klanten via online dienstverlening aan de organisatie te binden. Met deze verandering is Nuvema in staat de ingezette cultuurverandering, waarin dienstbaarheid, zorgvuldigheid en transparantie het uitgangspunt zijn, concrete handvatten te geven en inhoud te geven aan Klantbelang Centraal.

Tevens is binnen haar strategie begin 2015 een nieuwe afdeling opgericht, gericht op klantbeheer: de afdeling Commerciële Klantenservice (CK). Met als primair doel om bestaande klanten te kunnen blijven bedienen via het persoonlijke kanaal. De voornaamste taken van de medewerkers CK liggen op het gebied van externe relaties (contact met andere marktpartijen, zoals uitvaartverzorgers) en service (informerende over- en onderverzekering, einde premiebetaling e.d.) verlenen aan bestaande klanten (klantbeheer).

De wijze om bestaande klanten persoonlijk te blijven bedienen is gekoppeld aan het centraal stellen van het klantbelang, de visie en strategie, en het commercieel belang van Nuvema.

Verkoop Heco Invest

Per 28 februari 2015 heeft de vennootschap haar belang in Heco Invest B.V. geheel verkocht aan de herverzekeraar tegen de netto vermogenswaarde bepaald per datum van verkoop.

Ontwikkelingen binnen Conservatrix Groep

Nuvema maakt deel uit van de Conservatrix Groep, waartoe mede behoren de verzekeringsmaatschappijen Conservatrix Levensverzekeringen N.V. en Hooghenraed Levensverzekeringen N.V. alsmede onroerend goed maatschappij Nijzoon B.V. Deze maatschappijen zijn organisatorisch sterk met elkaar verbonden. Dat uit zich in de werkzaamheden welke worden uitgevoerd door de stafafdelingen alsmede in het gebruik van de zelfde IT infrastructuur en daartoe behorende systemen.

Gelet op mogelijke toekomstige ontwikkelingen wordt onderzocht wat de consequenties zijn van een eventuele ontvlechting van Conservatrix Groep. Het is nog te vroeg om definitieve conclusies te trekken.

Toezicht

Als gevolg van diverse voor de markt relevante thema's worden verzekeraars geconfronteerd met een toename van regelgeving, welke nieuwe eisen stelt aan de bedrijfsvoering en de inrichting van de bedrijfsprocessen. Deze ontwikkeling uit zich tevens in een intensivering van het toezicht.

Op regelmatige basis is in dit kader door de Directie van de vennootschap met de toezichthouders overleg gevoerd.

Toekomst

Voor de komende jaren verwachten wij een gefaseerde verdere stijging van het premie-inkomen. Daarvoor vormt de nieuwe organisatie een goed uitgangspunt. Gewerkt zal worden aan de verdere uitbouw van de bestaande portefeuille alsmede aan de ontwikkeling van het internet verkoopkanaal.

Wij werken verder aan de vernieuwing van onze geautomatiseerde systemen. Dat zal de organisatie in staat stellen meer voordelen te realiseren, uit het oogpunt van zowel effectiviteit als efficiency.

De personeelsbezetting is na uitvoering van de reorganisatie op een bedrijfseconomisch verantwoord niveau gebracht en biedt de mogelijkheid om in samenhang met de vernieuwing van de geautomatiseerde systemen de groeidoelstellingen voor het komende jaar te realiseren.

De verdere ontwikkeling van het risicomanagementbeleid en de implementatie en uitvoering daarvan binnen de organisatie hebben onze volle aandacht.

De systemen en processen binnen de organisatie worden waarnodig aangepast op de invoering van Solvency II regelgeving. De daarvoor benodigde uit te voeren werkzaamheden liggen op planning.

De onderneming beschikt over voldoende eigen vermogen. De Solvency I ratio berekend per 31 december 2015 bedraagt 338% (2014; 288%). De Solvency II ratio berekend per 1 januari 2016 bedraagt 140%.

Financiële ontwikkelingen

Beleggingen

De waarde van de beleggingen in onroerend goed bedroeg eind 2015 1.520 (2014; 1.262). Hierin is begrepen een herwaardering van 258.

De waarde van de beleggingen in deelnemingen bedroeg eind 2015 nihil (2014; 15.561).

De afname van de waarde van de beleggingen in deelnemingen is toe te rekenen aan de verkoop door de vennootschap van alle aandelen in Heco Invest B.V. op 28 februari 2015 aan de herverzekeraar Heco Re S.A.

De waarde van de overige financiële beleggingen voor eigen risico is afgenomen van 39.295 naar 15.026.

De afname is geheel toe te rekenen aan de verkoop van beleggingen in obligaties en andere vastrentende waarden.

De vennootschap heeft een overeenkomst gesloten met de herverzekeraar Heco Re S.A., waarin bepaald is dat door de herverzekeraar beleggingen worden aangehouden in een depot dat op naam gesteld is van de vennootschap.

De waarde van de in depot aan te houden beleggingen is gesteld op 100% van de herverzekerde verplichtingen, zoals opgenomen in de jaarrekening van de herverzekeraar ultimo van het boekjaar.

Aan deze verplichting dient te zijn voldaan uiterlijk op 1 juli van het daaropvolgende jaar.

Vorderingen op lange termijn

De vennootschap heeft in 2014 een achtergestelde lening verstrekt aan de aandeelhouder voor een bedrag van 9.500 ter financiering van de versterking van het kapitaal van de zustermaatschappij Conservatrix Levensverzekeringen N.V. Vanwege het mogelijke risico van oninbaarheid van deze lening is in 2014 een voorziening gevormd voor het volledige bedrag van 9.500.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is toegenomen van 17.651 tot 21.989 per 31 december 2015.

Hierin is begrepen een positief resultaat over 2015 van 8.077. Daar tegenover staat een vrijval van de in voorgaande jaren gevormde herwaarderingsreserve deelnemingen voor een bedrag van 3.840 als gevolg van de verkoop van de deelneming in Heco Invest B.V.

De vereiste solvabiliteit per ultimo 2015 bedraagt 6.521.

Premies

Het bruto premie-inkomen bedroeg in het boekjaar 20.372 (in 2014; 20.566). De afname bedroeg 194 (- 0,9%). In 2014 was sprake van een stijging van 5,4%.

De afname in 2015 is toe te rekenen aan een daling van de opbrengsten uit eenmalige premies naar een niveau van 849 (2014; 1.424) deels gecompenseerd door een toename van de periodieke premies met 381.

De verschuldigde herverzekeringspremie bedraagt 20.372 (in 2014; 20.566).

Beleggingsopbrengsten

De opbrengsten uit beleggingen zijn in 2015 uitgekomen op een bedrag van 9.299 (2014; 15.826). Hierin is begrepen een gerealiseerd resultaat bij verkoop van de deelneming Heco Invest ad 3.981. Over 2014 was in de opbrengst uit beleggingen begrepen een gerealiseerd resultaat bij verkoop van de deelneming Nijzoon ad 10.195.

Niet gerealiseerd resultaat op beleggingen

Ten laste van het resultaat is een bedrag verantwoord van 234 (2014; een bate van 9.160) begrepen in de waarde van de effectenportefeuille per 31 december 2015.

Wijziging overige technische voorziening eigen rekening

Vanaf 1 januari 2014 wordt uitsluitend de administratie- en excassokostenreserve voor eigen rekening aangehouden. De wijziging van de overige technische voorziening eigen rekening over 2014 geeft weer de benodigde toevoeging aan deze kostenreserves per 31 december 2015.

Kosten

De personele kosten bedroegen in het boekjaar 3.727 (in 2014; 8.565).
De afname van deze kosten is het gevolg van de eind 2014 doorgevoerde reorganisatie.

De omvang van het personeelsbestand, uitgedrukt in personeelsleden, is in 2015 gedaald van 84 naar 51 .
De beheerskosten zijn gedaald tot een niveau van 2.288 (2014; 2.979). De afname is met name toe te rekenen aan lagere kantoor kosten.

Het totaalbedrag aan vergoedingen van de herverzekeraar uit hoofde van commissie en winstdeling bedraagt 7.788 (2014; 11.857). In 2014 was sprake van een incidentele hogere winstdeling voor een bedrag ad 2.284.

De kosten voor afschrijving van bedrijfsmiddelen zijn gestegen met een bedrag van 361 tot een bedrag van 528. In de kosten over 2014 was een bate opgenomen van 280, gebaseerd op een inschatting van de nog te besteden kosten met betrekking tot de afwaardering in het vorig boekjaar toe te rekenen aan het aandeel van Nuvema in gedane investeringen in de ontwikkeling van een nieuw polisadministratie systeem.

Resultaat

Het resultaat van de vennootschap bedroeg in het boekjaar 8.077 (in 2014; 5.178).
Hierin is begrepen een last uit hoofde van te betalen vennootschapsbelasting van 1.365.
(in 2014 een last van 276).

De toename van het resultaat voor belastingen bedroeg 3.988 en is het gevolg van:

Lagere dotatie aan de technische voorziening	463
Lagere intresttoevoeging depots	39
Lagere personeelskosten	4.838
Lagere beheerskosten	691
Hogere resultaten op beleggingen	2.399

Tegenover deze toename van het resultaat voor een bedrag van 8.430 staat een afname van het resultaat van 4.442 als gevolg van:

Hogere kosten voor afschrijving van bedrijfsmiddelen	361
Lagere bate u.h.v. provisie/winstdeling herverzekering	4.069
Hogere beleggingslasten	12

Vooruitzichten

De vooruitzichten zijn positief. Verwacht wordt dat in 2016 een positief resultaat gerealiseerd zal worden. De omstandigheden binnen Conservatrix Groep alsmede op de financiële- en verzekeringsmarkt zijn zo onvoorspelbaar dat de directie geen uitspraak doet over de ontwikkelingen na 2016.

Als gevolg van het volledig herverzekerden van de portefeuille is Nuvema in beperkte mate gevoelig voor een daling van de rentetermijnstructuur (afgekort RTS), welke thans door De Nederlandse Bank wordt voorgeschreven voor de berekening van de verwachtingswaarde van de verplichtingen en daarmee een maat is voor het bepalen van de solvabiliteit van de onderneming.

Verzekeringsportefeuille

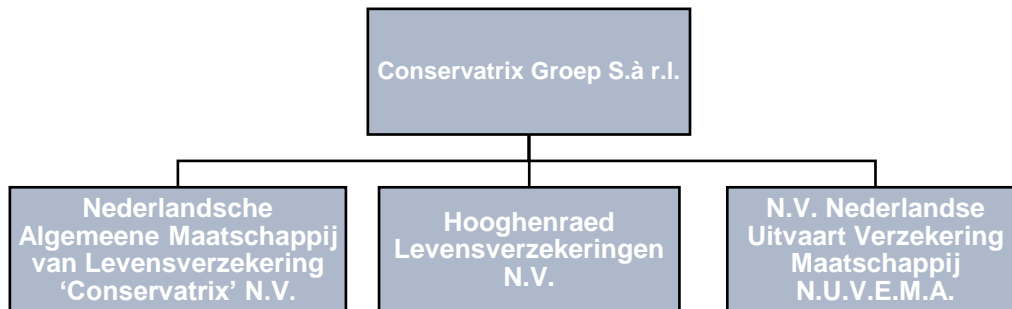
De ontwikkeling van de verzekeringsportefeuille was als volgt (in euro x 1.000):

	Verzekerde kapitalen	Jaarlijkse premie
Stand ultimo 2014	572.601	19.691
Vermeerdering door nieuwe verzekeringen	41.399	1.583
Vermindering door uitkeringen, afkopen etc.	29.258	1.662
Stand ultimo 2015	584.742	19.612

Naleving van de Governance Principles

Dit is de verantwoording van de naleving van de Governance Principles van het Verbond van Verzekeraars door de N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij N.U.V.E.M.A. over 2015. Nuvema is onderdeel van de Conservatrix Groep S.à.r.l.¹ die bestaat uit de onderstaande verzekeraars:

- ✓ Nederlandsche Algemeene Maatschappij van Levensverzekering 'Conservatrix' N.V. (Conservatrix);
- ✓ N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij N.U.V.E.M.A. (Nuvema); en
- ✓ Hooghenraed Levensverzekeringen N.V. (Hooghenraed).

Onderdelen van de Groep dan wel gelieerd aan de Verzekeraars binnen de Groep zijn tevens:

- ✓ Beleggingsinstelling Nuvema B.V.;
- ✓ N.V. Beleggingsmaatschappij Nubeco;
- ✓ Stichting NUVEMA;
- ✓ Nijzoon B.V.; en
- ✓ SEAN EUROPE NV.

Deze entiteiten vallen niet binnen de reikwijdte van de Governance Principles of de verantwoording daarvan.

1. Inleiding

1.1 Vaststelling van de Governance Principles

Het Verbond van Verzekeraars (Verbond) heeft op 15 december 2010 de Governance Principles Verzekeraars (Code) vastgesteld.

De intentie van de Code is om het vertrouwen in de financiële sector te herstellen en het functioneren van de sector te verbeteren. Nuvema onderschrijft dit streven en doet dat door de Code aantoonbaar en bewust na te leven.

1.2 Voor wie zijn de Governance Principles verplicht?

De Code is gebaseerd op zelfregulering. De leden van het Verbond, waaronder Nuvema, hebben zich gecommitteerd aan de naleving van de principes en de wettelijke verankering daarvan.

De Code is op 25 mei 2011 aangewezen als gedragscode in de zin van artikel 391 lid 5 van boek 2 Burgerlijk Wetboek. De inwerkingtreding van de Code is bepaald op 1 januari 2011. De wettelijke verankering heeft plaatsgevonden via het Besluit van 23 augustus 2011, Staatsblad 2011, nr. 396. Daarmee is vastgelegd dat verzekeraars zoals de N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij N.U.V.E.M.A. (Nuvema), in hun jaarverslag en op hun website dienen te rapporteren over de naleving van de Code.

De Code geldt tot 2015 via de wettelijke verankering voor onder andere verzekeraars met een vergunning onder de

¹ Conservatrix Groep B.V. is per ultimo 2015 verhuisd naar Luxemburg en de naam is gewijzigd in Conservatrix Groep S.à.r.l.

Wet op het financieel toezicht (Wft). Bij Besluit van 11 december 2014, Staatsblad 2014, nr. 555, is de verankering weer ingetrokken met ingang van 2015.

Het Verbond van Verzekeraars heeft besloten om de Governance Principles als vorm van verplichte zelfregulering ultimo 2015 af te schaffen. Op grond van zowel haar lidmaatschap van het Verbond, als het oogpunt van een transparante en beheerste bedrijfsvoering, publiceert Nuvema ook over 2015 onveranderd over de naleving van de Code. Dit past in het streven van Nuvema naar transparantie, herstel van vertrouwen en het continu aantoonbaar maken van haar beheerste en integere bedrijfsvoering, en hier ook publiekelijk verantwoording over af te leggen.

1.3 Wat houden de Governance Principles in?

De Code bevat in het bijzonder principes met betrekking tot de Raad van Commissarissen, de Directie, risicomanagement, de interne audit, het beloningsbeleid en de naleving van wet- en regelgeving. Op de Code is het pas toe of leg uit-beginsel van toepassing.

Nuvema vermeldt gemotiveerd in haar jaarverslag en op haar website per bepaling uit de Code op welke wijze zij de betreffende bepaling toepast. Indien Nuvema niet (volledig) voldoet aan de bepaling legt zij uit waarom. Nuvema plaatst dit verslag op haar website:

<http://www.nuvema.nl/over-nuvema/over-ons/dienstverlening>

Nuvema streeft ernaar om haar governance en bedrijfsvoering te blijven optimaliseren. Daarbij is de naleving van de Code een integraal en vanzelfsprekend onderdeel.

1.4 Begrippen

Waar de Code spreekt over Raad van Bestuur, wordt in de motivatie gesproken over Directie. Nuvema kent een risicocommissie en auditcommissie, de Audit en Risicocommissie (ARC) binnen de Raad van Commissarissen (Raad) die deze functies vervult.

Onder Sleutelfuncties wordt verstaan de Actuariële Functie, de Compliancefunctie, de Risicomanagementfunctie (tweede lijn), en de Interne Auditfunctie (derde lijn).

De gemotiveerde naleving van de Code wordt onderstaand uiteengezet, waarbij de oorspronkelijke nummering van de Code ten behoeve van de leesbaarheid wordt gehanteerd.

2. Raad van Commissarissen

Nuvema past de principes van hoofdstuk 2 van de Code toe. De aan de Raad verbonden onderdelen van de Code, zijn geborgd in zowel de profielschets van de (leden van de) Raad, als het Reglement Raad van Commissarissen Conservatrix Groep van 1 juni 2014 (Reglement). Het Reglement is in 2015 niet geëvalueerd en/of herzien.

2.1 Samenstelling en deskundigheid

2.1.1

De raad van commissarissen is zodanig samengesteld, dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur, onafhankelijkheid en diversiteit zijn een voorwaarde voor een goede taakvervulling door de raad van commissarissen.

In 2015 is de omvang van de Raad van vier personen teruggebracht tot één persoon; de heer J.W.H. Richters. In het licht van diverse ontwikkelingen bij de verzekeraars van de Conservatrix Groep is deze situatie ongewijzigd gebleven tot ultimo 2015. De verzekeraars streven naar normalisering van de samenstelling en omvang van de Raad in 2016 zodat wordt voldaan aan de eisen van samenstelling en deskundigheid.

2.1.2

De raad van commissarissen beschikt over een voldoende aantal leden om zijn functie, ook in de commissies van de raad, goed te kunnen uitoefenen. Het geschikte aantal leden is mede afhankelijk van de aard, omvang en complexiteit van de verzekeraar.

De Raad bestond ultimo 2015 uit één persoon. Het betreft de heer:

✓ J.W.H. Richters

In 2015 trad op 6 januari de heer De Bondt af, op 5 juni de heer Buitenhuis en op 30 juni de heer Hinse. In de loop van 2016 worden twee nieuwe leden van de Raad geworven om het gewenste aantal weer te bereiken.

2.1.3

De leden van de raad van commissarissen beschikken over gedegen kennis van de maatschappelijke functies van de verzekeraar en van de belangen van alle bij de verzekeraar betrokken partijen. De raad van commissarissen maakt een evenwichtige afweging van de belangen van de bij de verzekeraar betrokkenen zoals zijn klanten, aandeelhouders en medewerkers.

De leden van de Raad hebben op grond van hun profielschets voldoende kennis van het verzekeringsbedrijf en haar belanghebbenden. De vereiste kennis maakt deel uit van deze profielschets. De leden van de Raad zijn, waar van toepassing, met goed gevolg door De Nederlandsche Bank N.V. (DNB) op geschiktheid en betrouwbaarheid getoetst. Voor de werving van leden van de Raad is een profielschets opgesteld die past binnen de profielschets voor de gehele Raad.

De Raad is ook in 2015 actief geïnformeerd door Nuvema over de activiteiten op het gebied van het centraal stellen van het belang van haar klanten. Dit is onder andere tot uiting gekomen door het opstellen en introduceren van nieuwe, nog meer begrijpelijke en gunstigere polisvoorwaarden.

De heer Richters heeft een relevante achtergrond in de verzekeringsbranche. De Raad maakt een evenwichtige afweging van de belangen van de bij Nuvema betrokkenen. Dit is vastgelegd in de notulen van zijn vergaderingen.

2.1.4

Ieder lid van de raad van commissarissen is in staat om de hoofdlijnen van het totale beleid van de verzekeraar te beoordelen en zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te vormen over de basisrisico's die daarbij worden gelopen. Voorts beschikt ieder lid van de raad van commissarissen over specifieke deskundigheid die noodzakelijk is voor de vervulling van zijn rol binnen de raad van commissarissen. Daartoe wordt, zodra een vacature in de raad van commissarissen ontstaat, een individuele profielschets voor het nieuwe lid van de raad van commissarissen opgesteld die past binnen de profielschets die voor de gehele raad is opgesteld.

Het in staat zijn om, onder andere op basis van deskundigheid, het totale beleid te beoordelen, is onderdeel van de profielschets. Voor de werving van leden van de Raad is een profielschets opgesteld die past binnen de profielschets voor de gehele Raad.

2.1.5

Bij de vervulling van de vacature van voorzitter van de raad van commissarissen wordt in de op te stellen individuele profielschets aandacht besteed aan de door de verzekeraar gewenste deskundigheid en ervaring met de financiële sector en bekendheid met de sociaal-economische en politieke cultuur en de maatschappelijke omgeving van de belangrijkste markten waarin de verzekeraar opereert.

Dit principe is nader uitgewerkt in de profielschets van de voorzitter van de Raad.

2.1.6

Ieder lid van de raad van commissarissen, de voorzitter in het bijzonder, is voldoende beschikbaar en bereikbaar om zijn taak binnen de raad van commissarissen en de commissies van de raad waarin hij zitting heeft naar behoren te vervullen.

Dit principe is nader uitgewerkt in het Reglement. De leden van de Raad spreken elkaar aan op het voldoende beschikbaar zijn. Nuvema is van mening dat zij een voldoende beroep heeft kunnen doen op de leden van de Raad, ook met de beperkte samenstelling. De Raad komt minimaal zes maal per jaar bijeen. In 2015 is dat aanzienlijk meer geweest.

2.1.7

Ieder lid van de raad van commissarissen ontvangt een passende vergoeding in relatie tot het tijdsbeslag van de werkzaamheden. Deze vergoeding is niet afhankelijk van de resultaten van de verzekeraar.

De wijze van bezoldiging van de leden van de Raad is vastgelegd in het Reglement van de Raad en de statuten van de Conservatrix Groep (artikel 15). Deze wordt vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders van Nuvema, conform artikel 13, Bezoldiging Raad, van het Reglement van de Raad. De vergoeding is gerelateerd aan het (verwachte) tijdsbeslag van de betreffende werkzaamheden en is niet afhankelijk van de resultaten van Nuvema.

Gelet op de beperkte samenstelling van de Raad (ondertal) en de omstandigheden waar de verzekeraars binnen de Conservatrix Groep zich bevinden, is vastgesteld dat er een groot beroep op de heer Richters wordt gedaan in belasting en tijd. In feite vervult de heer Richters de taken die normaal verdeeld zijn over de gehele Raad. Derhalve is voor de heer Richters een beloning vastgesteld die passend is bij de realiteit en omvang van het huidige tijdsbeslag. Dit betekent dat door de algemene vergadering aandeelhouder in 2015 is besloten dat:

- ✓ de heer Richters een beloning is toegekend die gedurende de periode van ondertal wordt vermenigvuldigd met een factor 2 (van 24.000 euro naar 48.000 euro per jaar);
- ✓ dit is geëffectueerd met ingang van 1 november 2014.

Nuvema, de Raad en de algemene vergadering van aandeelhouders zijn van mening dat de beloning passend is.

2.1.8

De voorzitter van de raad van commissarissen ziet toe op de aanwezigheid van een programma van permanente educatie voor de leden van de raad van commissarissen, dat tot doel heeft de deskundigheid van de commissarissen op peil te houden en waar nodig te verbreden. De educatie heeft in ieder geval betrekking op relevante ontwikkelingen binnen de verzekeraar en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op de zorgplicht jegens de klant, integriteit, het risicomanagement, financiële verslaggeving en audit. Ieder lid van de raad van commissarissen neemt deel aan het programma en voldoet aan de eisen van permanente educatie.

De Raad is in 2012 gestart met het permanente educatieprogramma. In 2015 is, gelet op de omstandigheden waarin de verzekeraars zich bevinden, slechts beperkte uitvoering gegeven aan het permanente educatieprogramma. Daarbij is het sturen op Solvency II aan de orde geweest.

2.1.9

De beoordeling van de effectiviteit van de in principe 2.1.8 bedoelde permanente educatie maakt deel uit van de jaarlijkse evaluatie van de raad van commissarissen.

Gelet op de omstandigheden waar de verzekeraars binnen de Conservatrix Groep zich bevinden, heeft de jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de Raad niet plaatsgevonden. Op grond daarvan, heeft ook de beoordeling van de effectiviteit van het programma van permanente educatie niet plaatsgevonden. De Raad is van mening dat de permanente educatie niet voldoende effectief was. Door andere prioriteiten is beperkt geïnvesteerd in een volwaardige permanente educatie.

2.1.10

Naast de jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de raad van commissarissen wordt dit functioneren eens in de drie jaar onder onafhankelijke begeleiding geëvalueerd. De betrokkenheid van ieder lid van de raad van commissarissen, de cultuur binnen de raad van commissarissen en de relatie tussen de raad van commissarissen en de raad van bestuur maken deel uit van deze evaluatie.

Gelet op de omstandigheden waar de verzekeraars binnen de Conservatrix Groep zich bevinden, heeft de jaarlijkse evaluatie van het eigen functioneren van de Raad niet plaatsgevonden. Jaarlijks evalueert de Raad zijn eigen functioneren conform het principe. Hier is in 2015 van afgeweken door de situatie van ondertal. In 2015 stond de driejaarlijkse zelfevaluatie onder onafhankelijke begeleiding gepland. Gezien de situatie van ondertal was dit niet realistisch en is hier geen invulling aan gegeven. Daarmee is niet voldaan aan het principe.

2.2 Taak en werkwijze

2.2.1

Bij zijn toezicht besteedt de raad van commissarissen bijzondere aandacht aan het risicobeheer van de verzekeraar. Iedere bespreking van het risicobeheer wordt voorbereid door een risico- of vergelijkbare commissie, die daartoe door de raad van commissarissen uit zijn midden is benoemd.

De ARC toetst onder andere het risicobeheer en de financiële verslaglegging binnen Nuvema. Zij doet dit onder andere door het voeren van gesprekken met de Directie en de Sleutelfuncties in de tweede lijn op basis van de Kwartaalrapportage Risicomanagement en Compliance. De ARC is in 2015 zesmaal bijeen geweest. Daarbij heeft de ARC ook met de certificerend actuaire en de externe accountant gesproken en is er afstemming geweest met de Interne Auditfunctie. Hier zijn notulen van beschikbaar. De ARC maakt bij haar werkzaamheden onder andere gebruik van rapportages zoals de Kwartaalrapportage Risicomanagement en Compliance, de Kwartaalrapportage Interne Audit, het accountantsverslag en het actuariële verslag. Ultimo 2015 was de heer Richters voorzitter en enig lid van de ARC.

2.2.2

Voor de risicocommissie gelden, evenals voor de auditcommissie, specifieke competentie- en ervaringseisen. Zo moet een aantal leden van de risicocommissie beschikken over grondige kennis van de financieel-technische aspecten van het risicobeheer of over de nodige ervaring die een gedegen beoordeling van risico's mogelijk maakt en moet een aantal leden van de auditcommissie beschikken over grondige kennis van financiële verslaglegging, interne beheersing en audit of over de nodige ervaring die een gedegen toezicht op deze onderwerpen mogelijk maakt.

Dit principe is nader uitgewerkt in de profielschets van de leden van de Raad. De profielschets schrijft voor welke kennis- en ervaringscompetenties noodzakelijk zijn op thema's als de:

- ✓ Actuariële functie;
- ✓ Compliancefunctie;
- ✓ Interne Auditfunctie; en
- ✓ Risicomanagementfunctie.

3. Raad van bestuur

Nuvema past de principes van hoofdstuk 3 van de Code toe met uitzondering van 3.1.7, 3.1.8, 3.2.4, zoals onder toezicht. De aan de Directie verbonden onderdelen van de Code, zijn geborgd in zowel de profielschets van de (leden van de) Directie, als het Reglement inzake de Directie Nuvema N.V. van 17 juli 2014. Dit reglement is in 2015 geëvalueerd en herzien, mede in het kader van mutaties binnen de Directie.

3.1 Samenstelling en deskundigheid

3.1.1

De raad van bestuur is zodanig samengesteld, dat hij zijn taak naar behoren kan vervullen. Complementariteit, collegiaal bestuur en diversiteit zijn een voorwaarde voor een goede taakvervulling door de raad van bestuur.

De statutaire Directie van Nuvema bestond ultimo 2015 uit twee directeuren. Het betreft de heren:

- ✓ Drs R. Collé RC, voorzitter;
- ✓ E.J. de Jong.

Daarnaast is de heer drs. P.P.A. Bronger RBA titulair directeur.

In 2015 zijn de heer A.C. Hopma en de heer J.E. Henny afgetreden, de heer R. Collé is toegetreden tot de Directie. Elke directeur heeft een eigen takenpakket, toegespitst op ervaring en deskundigheid, beschreven in het Reglement inzake de Directie. Op de leden van de Directie is een profielschets van toepassing waarin dit principe is verwerkt.

3.1.2

Ieder lid van de raad van bestuur beschikt over gedegen kennis van de financiële sector in het algemeen en het verzekeringswezen in het bijzonder. Ieder lid beschikt over gedegen kennis van de maatschappelijke functies van de verzekeraar en van de belangen van alle betrokken partijen. Voorts beschikt ieder lid van de raad van bestuur over grondige kennis om de hoofdlijnen van het totale beleid van de verzekeraar te kunnen beoordelen en bepalen en zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te kunnen vormen over risico's die daarbij worden gelopen.

De leden van de Directie hebben op grond van hun profielschets voldoende kennis van het verzekeringsbedrijf en haar belanghebbenden. De vereiste kennis maakt deel uit van deze profielschets voor de betreffende personen. De leden van de Directie zijn, waar van toepassing, met goed gevolg door DNB op geschiktheid en betrouwbaarheid getoetst. Voor de werving van leden van de Directie is een profielschets opgesteld die past binnen de profielschets voor de gehele Directie.

3.1.3

De voorzitter van de raad van bestuur ziet toe op de aanwezigheid van een programma van permanente educatie voor de leden van de raad van bestuur, dat tot doel heeft de deskundigheid van de leden van de raad van bestuur op peil te houden en waar nodig te verbreden. De educatie heeft in ieder geval betrekking op relevante ontwikkelingen binnen de verzekeraar en de financiële sector, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op de zorgplicht jegens de klant, integriteit, het risicomanagement, financiële verslaggeving en audit.

Zie principe 2.1.8.

3.1.4

Ieder lid van de raad van bestuur neemt deel aan het programma als bedoeld in 3.1.3 en voldoet aan de eisen van permanente educatie. Eén en ander is voorwaarde voor het kunnen functioneren als lid van de raad van bestuur. De raad van commissarissen vergewist zich ervan of de leden van de raad van bestuur voldoende deskundig zijn.

Zie hiervoor de toelichting onder 3.1.3. Het toezicht houden op of de leden van de Directie kunnen blijven voldoen aan de deskundigheidseisen is geborgd in het Reglement. Het deelnemen aan de permanente educatie is geborgd in het Reglement inzake de Directie.

Zie principe 2.1.8.

3.1.5

De verzekeraar vermeldt jaarlijks in zijn jaarverslag hoe invulling is gegeven aan de principes 3.1.3 en 3.1.4.

Nuvema vermeldt in haar jaarverslag gemotiveerd hoe zij invulling geeft aan de Code, waaronder deze specifieke principes.

3.1.6

De raad van bestuur draagt, met inachtneming van de door de raad van commissarissen goedgekeurde risicobereidheid, zorg voor een evenwichtige afweging tussen commerciële belangen van de verzekeraar en te nemen risico's.

Nuvema heeft haar risicobereidheid op diverse thema's vastgesteld en vertaald naar (kapitaal-) beleid. Deze risicobereidheid dient in de praktijk als kader voor de bedoelde afweging. Besluitvorming in het overleg van de Directie vindt plaats op basis van een aantal vaststaande criteria die zijn vastgelegd in het besluitvormingsdocument. Zo wordt dit document altijd voorzien van het oordeel van ten minste een van de Sleutelfuncties in de tweede lijn. Voor het duiden van risico's, is het oordeel van deze Sleutelfuncties een extra countervailing power bij de besluitvorming. Dit betekent dat eventuele bevindingen nadrukkelijk worden meegewogen in de besluitvorming en vastgelegd in de notulen van het directieoverleg

De Sleutelfuncties in de tweede lijn zijn onafhankelijk. De werking van deze Sleutelfuncties is vastgesteld in de reglementen van deze Sleutelfuncties. Bij het uitoefenen van de Sleutelfuncties wordt aandacht besteed aan het belang van financiële stabiliteit en de impact die risico's mogelijk hebben op het risicoprofiel van Nuvema.

3.1.7

Binnen de raad van bestuur wordt aan een van de leden van de raad van bestuur de taak opgedragen besluitvorming binnen de raad van bestuur op het punt van risicobeheer voor te bereiden. Het betrokken lid van de raad van bestuur is tijdig betrokken bij de voorbereiding van beslissingen die voor de verzekeraar van materiële betekenis voor het risicoprofiel zijn, in het bijzonder waar deze beslissingen een afwijking van de door de raad van commissarissen goedgekeurde risicobereidheid tot gevolg kunnen hebben. Bij het uitoefenen van de risicobeheerfunctie wordt tevens aandacht besteed aan het belang van financiële stabiliteit en de impact die systeemrisico's mogelijk hebben op het risicoprofiel van de eigen instelling.

Het principe is opgenomen in het Reglement inzake de Directie. Er vindt afstemming plaats alvorens besluitvorming plaatsvindt. Het onderdeel risicobeheer, inclusief het oordeel van ten minste één van de Sleutelfuncties in de tweede lijn, is onderdeel van het besluitvormingsproces en wordt als zodanig vastgelegd in het besluitvormingsdocument. De leden van de Directie stemmen individueel bij materiele onderwerpen binnen hun takenpakket tijdig af met de betrokken Sleutelfuncties in de tweede lijn.

3.1.8

Het lid van de raad van bestuur bij wie de taak is belegd de besluitvorming binnen de raad van bestuur op het punt van risicobeheer voor te bereiden kan zijn functie combineren met andere aandachtsgebieden, op voorwaarde dat hij geen individuele commerciële verantwoordelijkheid draagt voor en onafhankelijk functioneert van commerciële taakgebieden.

In het Reglement inzake de Directie zijn de taakgebieden van de leden van de Directie vastgelegd. Daarbij is er nadrukkelijk voor gekozen om de commerciële verantwoordelijkheden en het risicobeheer te scheiden.

3.2 Taak en werkwijze

3.2.1

De raad van bestuur van de verzekeraar draagt bij zijn handelen zorg voor een evenwichtige afweging van alle belangen van de bij de verzekeraar betrokken partijen zoals zijn klanten, aandeelhouders en medewerkers. Hierbij wordt rekening gehouden met de continuïteit van de verzekeraar, de maatschappelijke omgeving waarin de verzekeraar functioneert en wet- en regelgeving en codes die op de verzekeraar van toepassing zijn.

Door middel van het besluitvormingsproces zoals onder 3.1.6 en 3.1.7 beschreven vindt belangenafweging en de vastlegging daarvan plaats.

3.2.2

Het centraal stellen van de klant is een noodzakelijke voorwaarde voor de continuïteit van de verzekeraar. Onverminderd principe 3.2.1 draagt de raad van bestuur er zorg voor dat de verzekeraar zijn klanten te allen tijde zorgvuldig behandelt. De raad van bestuur draagt er zorg voor dat de zorgplicht jegens de klant wordt verankerd in de cultuur van de verzekeraar.

Nuvema heeft een bijzondere propositie die uit gaat van de uitvaartwensen van de klant. Deze wensen worden vervolgens verzekerd. In 2015 zijn wederom diverse stappen gemaakt om het belang van de klant nog meer centraal te stellen, waaronder meer begrijpelijke en nog klantvriendelijkere polisvoorwaarden en een verder verbeterd klachtenmanagement.

3.2.3

De leden van de raad van bestuur oefenen hun functie op een zorgvuldige, deskundige en integere manier uit met inachtneming van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving, codes en reglementen. Ieder lid van de raad van bestuur tekent een moreel-ethische verklaring. In de toelichting op deze Code is een model-verklaring opgenomen. Dit model kan iedere verzekeraar naar eigen inzicht aanvullen.

Ieder lid van de Directie heeft de moreel-ethische verklaring afgelegd en getekend. De Directie draagt er zorg voor dat deze verklaring wordt vertaald in principes die gelden als leidraad voor het handelen van alle medewerkers van Nuvema. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het opstellen en uitvoeren van beleid. De leden van de Directie zijn onder andere gebonden aan de interne integriteitsregeling van Nuvema, de Gedragscode Belangenverstremgeling. Deze is in 2014 geïmplementeerd. In 2015 is de naleving wederom getoetst op het gebied van nevenfuncties. De Compliancefunctie draagt onder andere bij aan het naleven van wet- en regelgeving en integer gedrag in de ruimste zin, door de Directie, maar ook de medewerkers.

3.2.4

De raad van bestuur draagt er zorg voor dat de in principe 3.2.3 bedoelde verklaring wordt vertaald in principes die gelden als leidraad voor het handelen van alle medewerkers van de verzekeraar. Iedere nieuwe medewerker van de verzekeraar wordt bij indiensttreding uitdrukkelijk gewezen op de inhoud van deze principes door middel van een verwijzing naar deze principes in het arbeidscontract en wordt geacht deze principes na te leven.

In de arbeidscontracten is geen verwijzing opgenomen naar de principes van de moreel-ethische verklaring. In de arbeidscontracten is wel een verwijzing opgenomen naar het personeelsreglement. In 2016 wordt het personeelsreglement aangepast met een verwijzing naar de moreel-ethische verklaring. De principes zijn in 2015 onderdeel van werkbeprekingen geweest. Iedere medewerker van de verzekeraar heeft daarbij een moreel-ethische verklaring afgelegd en deze ondertekend. In de nieuwe Regeling Screening, is dit geborgd voor nieuwe en tijdelijke medewerkers.

Niet alleen beleidsbepalers en commissarissen van de verzekeraar, maar ook alle medewerkers met inhoudelijk klantcontact en medewerkers die het risicoprofiel van de verzekeraar wezenlijk kunnen beïnvloeden moeten wettelijk gezien de moreel-ethische verklaring afleggen. De Directie heeft besloten dit onderscheid niet te hanteren, maar de moreel-ethische verklaring door alle medewerkers van de verzekeraar te laten afleggen. De Directie is van mening dat dit bijdraagt aan de integere bedrijfsvoering.

4. Risicomanagement

De Directie draagt zorg voor systematische controle op de beheersing van de risico's die met de (bedrijfs)activiteiten van Nuvema samenhangen. Nuvema voert dit uit, onder andere door het effectief inrichten van de Sleutelfuncties van de tweede en de derde lijn, te weten de:

- ✓ Actuariële functie;
- ✓ Compliancefunctie;
- ✓ Risicomanagementfunctie binnen de tweede lijn; en de
- ✓ Interne Auditfunctie binnen de derde lijn.

De Sleutelfuncties zijn objectief en onafhankelijk. De Sleutelfuncties binnen de tweede lijn ontwikkelen beleid en ondersteunen bij de inrichting van processen. Zij adviseren en ondersteunen het lijnmanagement en de Directie, en monitoren, waar van toepassing, de uitvoering van beleid. Zij rapporteren rechtstreeks aan Directie en Raad. Een beheerste bedrijfsvoering, waar de Sleutelfuncties een belangrijke rol in spelen, is onverbreekbaar verbonden met ondernemen. Kwaliteit van de besturing van de organisatie en kwaliteit en effectiviteit van processen en risicomanagement zijn daarbij onmisbaar. Door inzicht en (additionele) zekerheid te verschaffen over het systeem van interne beheersing dragen de Sleutelfuncties bij aan het functioneren van de bedrijfsvoering en aan het succes van Nuvema.

De Sleutelfuncties Risicomanagement, Interne Audit en Compliance worden waar van toepassing nader toegelicht onder hoofdstuk 4, 5 en 7.

Nuvema heeft de principes van hoofdstuk 4 van de Code in 2015 gedeeltelijk toegepast gezien de ontwikkelingen binnen de RvC.

4.1

De raad van bestuur, en binnen de raad van bestuur primair de voorzitter van de raad van bestuur, is verantwoordelijk voor het vaststellen, uitvoeren, monitoren en waar nodig bijstellen van het algehele risicobeleid van de verzekeraar. De risicobereidheid wordt op voorstel van de raad van bestuur tenminste jaarlijks ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorgelegd. Tussentijdse materiële wijzigingen van de risicobereidheid worden eveneens ter goedkeuring aan de raad van commissarissen voorgelegd.

Het principe is opgenomen in de reglementen van de Directie en de Raad. In de praktijk wordt het principe ook nageleefd, onder begeleiding van de Risicomanagementfunctie. Nuvema kent een integraal risicobeleid zoals vastgelegd in het Risicomanagementhandboek. Nuvema heeft haar risicobeleid op diverse thema's nader uitgewerkt.

Mede met het oog op de verdere implementatie van Solvency II wetgeving, wordt sinds 2015 voor een aantal thema's gewerkt aan nadere verdieping van het beleid. In 2015 is de risicobereidheid niet geëvalueerd door de Directie en ter

goedkeuring aangeboden aan de Raad gezien de ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden. Tussentijdse materiële wijzigingen en aanvullingen hierin worden aan de Raad voorgelegd. Verder vindt jaarlijks een risico-inventarisatie en -weging plaats. Deze wordt via de ARC aan de Raad voorgelegd. Rapportage vindt plaats door middel van de Kwartaalrapportage Risicomanagement en Compliance.

4.2

De raad van commissarissen houdt toezicht op het door de raad van bestuur gevoerde risicobeleid. Daartoe bespreekt de raad van commissarissen het risicoprofiel van de verzekeraar en beoordeelt hij op strategisch niveau of kapitaalallocatie en liquiditeitsbeslag in algemene zin in overeenstemming zijn met de goedgekeurde risicobereidheid. Bij de uitoefening van deze toezichtrol wordt de raad van commissarissen geadviseerd door de risicocommissie die hiertoe uit de raad van commissarissen is gevormd.

Hier wordt in de eerste plaats verwezen naar de toelichting op de naleving van principe 2.2.1. De Raad is betrokken bij de vaststelling van het risicobeleid en de risicobereidheid. De Risicomanagementfunctie voert risicoinventarisaties uit. Hier wordt een risicobereidheid aan gekoppeld. Over de status van het risicoprofiel en de solvabiliteit wordt aan de Directie gerapporteerd in de Kwartaalrapportage Risicomanagement en Compliance waar de Raad een afschrift van ontvangt, dat in de ARC wordt besproken. De Raad wordt geïnformeerd over de bevindingen van de ARC. De Raad wordt eveneens betrokken bij de uitvoering van het Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) van Nuvema. De ORSA is een instrument waarmee de Directie risico, kapitaal en rendement gezamenlijk beschouwt in de context van de strategie.

4.3

De raad van commissarissen beoordeelt periodiek op strategisch niveau of de bedrijfsactiviteiten in algemene zin passen binnen de risicobereidheid van de verzekeraar. De voor deze beoordeling relevante informatie wordt op zodanige wijze door de raad van bestuur aan de raad van commissarissen verstrekt dat deze laatste in staat is zich daar een gedegen oordeel over te vormen.

De beoordeling vond vooral plaats bij gelegenheid van de vaststelling van het strategisch jaarplan van Nuvema in combinatie met het uitvoeren van de ORSA. De Raad ontvangt alle relevante informatie, waaronder risicorapportages zoals de Kwartaalrapportage Risicomanagement en Compliance. De ARC be vraagt ieder kwartaal de Directie en de Sleutelfuncties op relevante onderwerpen. De Directie van Nuvema bespreekt ieder kwartaal de actuele ontwikkelingen en de daaraan verbonden risico's met de Raad.

4.4

De raad van bestuur draagt er zorg voor dat het risicobeheer zodanig adequaat is ingericht dat hij tijdig op de hoogte is van materiële risico's die de verzekeraar loopt opdat deze risico's beheerst kunnen worden. Beslissingen die van materiële betekenis zijn voor het risicoprofiel, de kapitaalallocatie of het liquiditeitsbeslag, worden genomen door de raad van bestuur.

De Directie geeft invulling aan een adequaat risicobeheer door onder andere het instellen van Sleutelfuncties in de tweede lijn. Risicobeoordeling is een vast onderdeel van besluitvorming. De Sleutelfuncties zijn onafhankelijk waarbij de werking is vastgelegd in een reglement per Sleutelfunctie. Bij het uitoefenen van de Sleutelfuncties bestaan voldoende gelegenheden voor het escaleren naar de Raad indien er onvoldoende invulling zou worden gegeven aan dit principe, of indien andere omstandigheden daartoe aanleiding zouden geven. Besluitvorming in het overleg van de Directie, wordt altijd voorzien van het oordeel van ten minste een van de Sleutelfuncties in de tweede lijn. Indien relevant voor het duiden van risico's, is het oordeel van deze Sleutelfuncties een extra countervailing power bij de besluitvorming.

In 2015 is het Reglement Risicomanagementfunctie niet meer geëvalueerd en herzien door andere prioriteiten. Dit is echter voor 2016 opgenomen als onderdeel van het Solvency II project. Aandachtspunten worden expliciet benoemd in de Kwartaalrapportage Risicomanagement en Compliance. Periodiek, maar ten minste maandelijks, vindt er een regulier overleg plaats tussen de Risicomanager, de Compliance Officer en de individuele leden van de Directie. Daarnaast vindt er op ad-hoc basis zoveel overleg plaats, als aanvullend noodzakelijk wordt geacht door Directie en/of Sleutelfuncties.

Nuvema heeft er voor gekozen om ten minste maandelijks ontwikkelingen op het gebied Risicomanagement en Compliance aanvullend te bespreken met het management team. Hierdoor is de betrokkenheid van het lijnmanagement verder vergroot.

4.5

Iedere verzekeraar heeft een Product Goedkeuringsproces. De raad van bestuur draagt zorg voor de inrichting van het Product Goedkeuringsproces en is verantwoordelijk voor het adequaat functioneren daarvan. Producten die het Product Goedkeuringsproces binnen de verzekeraar doorlopen worden niet op de markt gebracht of gedistribueerd zonder een zorgvuldige afweging van de risico's door de risicomanagementfunctie binnen de verzekeraar en zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten, waaronder de zorgplicht jegens de klant. De interne auditfunctie controleert op basis van een jaarlijkse risico-analyse of opzet, bestaan en werking van het proces effectief zijn en informeert de raad van bestuur en de desbetreffende (risico)commissie van de raad van commissarissen omtrent de uitkomsten hiervan.

Nuvema beschikt over een Product Acceptatie en Evaluatie Proces (PAEP). In 2014 was het PAEP onderwerp van een interne audit in opdracht van de Directie. In opzet, bestaan en werking voldeed het PAEP binnen Nuvema nog niet volledig aan de gestelde eisen. De Interne Auditfunctie heeft een aantal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn in 2015 voor wat betreft de opzet verwerkt in de vorm van een geëvalueerd en herzien PAEP.

De Interne Auditfunctie monitort in 2015 de voortgang van de aanbevelingen uit 2014. De Interne Auditfunctie neemt de werking van het PAEP mee in de risicoanalyse ten behoeve van haar jaarplan 2016. De Interne Auditfunctie heeft de Directie, als opdrachtgever, in 2015 geïnformeerd over de uitkomsten van haar monitoring van de aanbevelingen.

5. Audit

Nuvema past de principes van hoofdstuk 5 van de Code toe. Dit is opgenomen in het Reglement Interne Auditfunctie.

De Interne Auditfunctie verschaft (aanvullende) zekerheid en voert adviesopdrachten uit om meerwaarde te leveren aan en de operationele activiteiten te verbeteren van Nuvema. De Interne Auditfunctie helpt Nuvema haar doelstellingen te realiseren door met een systematische, gedisciplineerde aanpak de effectiviteit van risicomanagement en beheersings- en besturingsprocessen te evalueren en te verbeteren. De doelstelling van de Interne Auditfunctie is het ondersteunen van de medewerkers, het lijnmanagement en de Directie in het doeltreffend uitvoering geven aan hun verantwoordelijkheden. Zij doet dit door hen te voorzien van analyses, evaluaties, aanbevelingen, advies en informatie over de huidige manieren van werken en hoe dat anders en/of beter kan.

5.1

De raad van bestuur draagt zorg voor systematische controle op de beheersing van de risico's die met de (bedrijfs)activiteiten van de verzekeraar samenhangen.

Dit principe is verankerd in de reglementen van de Directie en de Raad, en het Reglement Interne Auditfunctie en wordt in de praktijk nageleefd. De Directie stelt jaarlijks een audit jaarplan vast.

5.2

Binnen de verzekeraar is een interne auditfunctie werkzaam die onafhankelijk is gepositioneerd. Het hoofd interne audit rapporteert aan de voorzitter van de raad van bestuur en heeft een rapportagelijijn naar de voorzitter van de auditcommissie.

De werking en onafhankelijkheid alsmede de rapportagestructuur van de Interne Auditfunctie is in overeenstemming met dit principe en vastgesteld in het Reglement Interne Auditfunctie. De uitvoering van de Interne Auditfunctie is uitbesteed aan een externe partij, een gerenommeerde top vier accountantsorganisatie. De externe partij is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Interne Auditfunctie, waarborgt de kwaliteit, en brengt de auditrapportages onder haar verantwoordelijkheid uit. De externe partij maakt bij haar werkzaamheden gebruik van een medewerker die in vaste dienst van een van de verzekeraars is en die hiervoor door de voorzitter van de Directie is aangesteld teneinde de uitvoeringslasten te beperken.

Uiteraard blijft Nuvema, en in het bijzonder de voorzitter van de Directie, eindverantwoordelijk voor de Interne Auditfunctie. De vereiste rapportagelijnen zijn eveneens verankerd in het Reglement Interne Auditfunctie. Het audit jaarplan 2015 is uitgevoerd. Het audit jaarplan is tussentijds nog niet schriftelijk geëvalueerd. Daarnaast is er een balanced scorecard ontwikkeld, op basis waarvan het functioneren van de Interne Auditfunctie door de verzekeraar is beoordeeld.

5.3

De interne auditfunctie heeft tot taak te beoordelen of de interne beheersmaatregelen in opzet, bestaan en in werking effectief zijn. Daarbij ziet zij onder meer op de kwaliteit en effectiviteit van het functioneren van de governance, het risicobeheer en de beheersprocessen binnen de verzekeraar. De interne auditfunctie rapporteert over de bevindingen aan de raad van bestuur en de auditcommissie.

Dit principe is verankerd in het Reglement Interne Auditfunctie. De Interne Auditfunctie beoordeelt de effectiviteit van onder andere de risicobeheersing binnen Nuvema op basis van een audit jaarplan dat jaarlijks risicogebaseerd wordt opgesteld en uitgevoerd. Voorbeelden van interne audits die in 2015 plaatsvonden waren:

- ✓ Periodieke financiële rapportageprocessen; en
- ✓ Uitkering-, premie-restitutie en afkoopprocessen.

De Interne Auditfunctie rapporteerde over deze bevindingen aan de Directie en de ARC met een afschrift aan de Raad. De Interne Auditfunctie heeft haar bevindingen besproken met zowel de Directie, de Sleutelfuncties en de ARC.

5.4

Tussen de interne auditfunctie, de externe accountant en de risico- of auditcommissie van de raad van commissarissen vindt periodiek informatie-uitwisseling plaats. In het kader van deze informatie-uitwisseling is ook de risicoanalyse en het auditplan van de interne auditfunctie en van de externe accountant onderwerp van overleg.

De Interne Auditfunctie overlegt periodiek met de externe accountant al naar gelang de noodzaak, maar ten minste jaarlijks. De Interne Auditfunctie bespreekt haar bevindingen met zowel de Directie als de ARC. Dit is verankerd in het Reglement Interne Auditfunctie.

5.5

In het kader van de algemene controleopdracht voor de jaarrekening rapporteert de externe accountant in zijn verslag aan de raad van bestuur en de raad van commissarissen zijn bevindingen over de kwaliteit en effectiviteit van het functioneren van de governance, het risicobeheer en de beheersprocessen binnen de verzekeraar.

De externe accountant geeft in de praktijk uitvoering aan dit principe. De externe accountant verbindt dit aan de Wft en het Besluit prudentiële regels Wft (artikel 17), en in het algemeen aan haar oordeel over de beheerste bedrijfsvoering. Zij rapporteert hierover in haar accountantsverslag.

5.6

De interne auditfunctie neemt het initiatief om met de Nederlandsche Bank en de externe accountant tenminste jaarlijks in een vroegtijdige fase elkaars risicoanalyse en bevindingen en auditplan te bespreken.

De Interne Auditfunctie geeft in de praktijk deels uitvoering aan dit principe. In 2015 heeft overleg tussen de Interne Auditfunctie en de externe accountant plaatsgevonden.

In 2015 heeft geen overleg tussen de Interne Auditfunctie en DNB plaatsgevonden. In 2014 heeft de Interne Auditfunctie DNB uitgenodigd voor een vervolgspraak. Deze vervolgspraak heeft niet plaatsgevonden. In 2015 heeft de Interne Auditfunctie DNB niet uitgenodigd voor overleg, daar DNB heeft aangegeven dat zij hiertoe het initiatief zouden nemen.

6. Beloningsbeleid

Nuvema past de principes van hoofdstuk 6 van de Code toe, met uitzondering van de hieronder beschreven situaties. De principes zijn deels opgenomen in het Reglement van de Raad en het beloningsbeleid van Nuvema. In 2015 heeft Nuvema noch aan haar Directie, noch aan haar senior management, noch aan haar medewerkers variabele beloningen toegekend, uitgekeerd of laten uitkeren.

De Regeling inzake beheerst beloningsbeleid dateert uit 2011 en is in 2015 geëvalueerd door de Risicomanagementfunctie en de Compliancefunctie, waarbij onder andere de Directie en de Remuneratiecommissie betrokken zijn. Ultimo 2015 is een concept beloningsbeleid opgeleverd. Dit is in het eerste kwartaal van 2016 besproken. Het vernieuwde beloningsbeleid voorziet in 2016, na goedkeuring door de Directie, Raad en de aandeelhouder, in de situaties hieronder beschreven, voor zover nu nog niet expliciet wordt voorzien.

6.1 Uitgangspunt

6.1.1

De verzekeraar voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid dat in lijn is met zijn strategie en risicobereidheid, doelstellingen en waarden en waarbij rekening wordt gehouden met de lange termijn belangen van de verzekeraar, de relevante internationale context en het maatschappelijk draagvlak. De raad van commissarissen en de raad van bestuur nemen dit uitgangspunt in acht bij het vervullen van hun taken met betrekking tot het beloningsbeleid.

Nuvema voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Daarvoor heeft Nuvema een Regeling inzake beheerst beloningsbeleid opgesteld. Deze Regeling ziet onder andere op de beloning van de Directie. Hierin worden veel van de principes gerelateerd aan dit thema uitgewerkt.

6.2 Governance

6.2.1

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitvoeren en evalueren van het vastgestelde beloningsbeleid ten aanzien van de leden van de raad van bestuur. Daarnaast geeft de raad van commissarissen goedkeuring aan het beloningsbeleid voor het senior management en ziet hij toe op de uitvoering daarvan door de raad van bestuur. Tevens keurt de raad van commissarissen de beginselen van het beloningsbeleid voor overige medewerkers van de verzekeraar goed. Het beloningsbeleid van de verzekeraar omvat mede het beleid met betrekking tot het toekennen van retentie-, exit- en welkomstpakketten.

De Raad ziet, door middel van zijn Remuneratiecommissie, toe op naleving van het beloningsbeleid conform zijn Reglement. Verder ziet de Raad er op toe dat de Directie voor de medewerkers een beloningsbeleid voert dat in overeenstemming is met haar uitgangspunten en niet aanmoedigt tot het nemen van risico's die voor Nuvema niet aanvaardbaar zijn.

In 2015 is er geen sprake geweest van het verstrekken van retentie-, exit- en welkomstpakketten. De bepalingen opgenomen in de arbeidsovereenkomst inzake de bescherming van de rechtspositie van de statutair directeur zijn bij de evaluatie van het beloningsbeleid in 2015 geformaliseerd.

In 2015 is door andere prioriteiten de Remuneratiecommissie niet bijeen geweest ten behoeve van dit specifieke thema. Nuvema acht dit ook voor 2015 acceptabel, daar Nuvema aan haar Directie geen variabele beloningen heeft toegekend, uitgekeerd of laten uitkeren. Wel hebben er beoordelingsgesprekken plaatsgevonden tussen de Remuneratiecommissie en de leden van de Directie.

De Remuneratiecommissie zal in 2016 wel betrokken zijn bij de totstandkoming van het vernieuwde beleid.

6.2.2.

De raad van commissarissen bespreekt jaarlijks de hoogste variabele inkomens. De raad van commissarissen ziet erop toe dat de raad van bestuur ervoor zorg draagt dat de variabele beloningen binnen de verzekeraar passen binnen het vastgestelde beloningsbeleid van de verzekeraar en in het bijzonder of deze voldoen aan de in deze paragraaf genoemde principes. Tevens bespreekt de raad van commissarissen materiële retentie-, exit en welkomstpakketten en ziet erop toe dat deze passen binnen het vastgestelde beloningsbeleid van de verzekeraar en niet excessief zijn.

Zie principe 6.2.1.

6.3 Bestuurdersbeloning

6.3.1

Het totale inkomen van een lid van de raad van bestuur staat in een redelijke verhouding tot het vastgestelde beloningsbeleid binnen de verzekeraar waarbij het totale inkomen ten tijde van de vaststelling iets beneden de mediaan van vergelijkbare functies binnen en buiten de financiële sector ligt, waarbij de relevante internationale context wordt meegewogen.

Nuvema voert een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid. De leden van de Directie ontvangen een gepaste beloning. Hier wordt geen internationale context in meegewogen. Nuvema opereert immers uitsluitend in Nederland. Het is naar mening van Nuvema noch passend, noch relevant om daar buitenlandse normen bij te betrekken.

6.3.2

De vergoeding bij ontslag van een lid van de raad van bestuur bedraagt maximaal eenmaal het jaarsalaris (het "vaste" deel van de bezoldiging). Indien het maximum van eenmaal het jaarsalaris voor een lid van de raad van bestuur die in zijn eerste benoemingstermijn wordt ontslagen kennelijk onredelijk is, komt dit lid van de raad van bestuur in dat geval in aanmerking voor een ontslagvergoeding van maximaal tweemaal het jaarsalaris.

Het beloningsbeleid voorziet in 2015 nog niet specifiek in deze situatie. De arbeidsovereenkomsten van de statutaire leden van de Directie zijn conform de Code per 1 januari 2014 opgesteld. Hierin is een bepaling opgenomen die regelt dat de ontslagvergoeding maximaal tweemaal het jaarsalaris (inclusief vakantiegeld en dertiende maand) bedraagt. Deze bepaling is inmiddels achterhaald door de introductie van de Wet beloningsbeleid financiële ondernemingen (Wbfo) die de Wft wijzigt. Op grond hiervan, keert Nuvema aan zowel de statutaire als titulaire leden van de Directie geen vertrekvergoeding uit die meer dan 100% bedraagt van de vaste beloning op jaarbasis. Nuvema hanteert geen bepaalde benoemingstermijn voor zowel de statutaire als titulaire leden van de Directie.

Bij de evaluatie van het beloningsbeleid in 2015 is dit geadresseerd. Nuvema acht dit voor 2015 acceptabel, daar Nuvema aan haar Directie geen ontslagvergoedingen, ongeacht de omvang, heeft toegekend, uitgekeerd of laten uitkeren.

6.3.3

Bij de toekenning van de variabele beloning aan een lid van de raad van bestuur wordt rekening gehouden met de lange termijn component. De toekenning is mede afhankelijk van winstgevendheid en/of continuïteit. De variabele beloning wordt voor een materieel deel voorwaardelijk toegekend en op zijn vroegst drie jaar later uitgekeerd.

Het beloningsbeleid voorziet in 2015 nog niet specifiek in deze situatie. Bij de evaluatie van het beloningsbeleid in 2015 is dit geadresseerd. Nuvema acht dit voor 2015 acceptabel, daar Nuvema aan haar Directie geen variabele beloningen heeft toegekend, uitgekeerd of laten uitkeren. Dit is standaard beleid.

6.3.4

Aandelen die zonder financiële tegenprestaties aan een lid van de raad van bestuur worden toegekend, worden aangehouden voor telkens een periode van ten minste vijf jaar of tot ten minste het einde van het dienstverband indien deze periode korter is. Indien opties worden toegekend worden deze in ieder geval de eerste drie jaar na toekenning niet uitgeoefend.

Het beloningsbeleid voorziet in 2015 nog niet specifiek in deze situatie. Bij de evaluatie van het beloningsbeleid in 2015 is dit geadresseerd. Nuvema acht dit voor 2015 acceptabel, daar Nuvema aan haar Directie geen aandelen of opties heeft toegekend, uitgekeerd of laten uitkeren. Dit is standaard beleid. Aandelen van Nuvema zijn niet beursgenoteerd en worden niet verhandeld.

6.4 Variabele beloning

6.4.1

Het toekennen van een variabele beloning is mede gerelateerd aan de lange termijn doelstellingen van de verzekeraar.

Het beloningsbeleid voorziet in 2015 nog niet specifiek in deze situatie. Nuvema acht dit voor 2015 acceptabel, daar Nuvema noch aan haar Directie, noch aan haar senior management, noch aan haar medewerkers variabele beloningen heeft uitgekeerd of laten uitkeren. Bij de evaluatie van het beloningsbeleid in 2015 is dit geadresseerd, maar bestaat er geen recht op variabele beloning meer voor enige categorie medewerkers, waaronder de Directie.

6.4.2

Iedere verzekeraar stelt een bij de verzekeraar passend maximum vast voor de verhouding tussen de variabele beloning en het vaste salaris. Voor een lid van de raad van bestuur bedraagt de variabele beloning per jaar maximaal 100% van het vaste inkomen.

Het beloningsbeleid voorziet in 2015 nog niet specifiek in deze situatie. Nuvema acht dit voor 2015 acceptabel, daar Nuvema noch aan haar Directie, noch aan haar senior management, noch aan haar medewerkers variabele beloningen uitgekeerd of laten uitkeren. Dit is standaard beleid. Bij de evaluatie van het beloningsbeleid in 2015 is dit geadresseerd, maar bestaat er geen recht op variabele beloning meer voor enige categorie medewerkers, waaronder de Directie.

6.4.3

Een variabele beloning wordt gebaseerd op de prestaties van het individu, zijn bedrijfsonderdeel en die van de verzekeraar als geheel op basis van vooraf vastgestelde en beoordeelbare prestatiecriteria. Naast financiële prestatiecriteria vormen ook niet-financiële prestatiecriteria een belangrijk onderdeel van de individuele beoordeling. In het beloningsbeleid van de verzekeraar worden de prestatiecriteria zoveel mogelijk geobjectiveerd.

Zie principe 6.4.2.

6.4.4

Bij het beoordelen van prestaties op basis van de vastgestelde prestatiecriteria worden financiële prestaties gecorrigeerd voor (geschatte) risico's en kosten van kapitaal.

Zie principe 6.4.2.

6.4.5

In buitengewone omstandigheden, bijvoorbeeld indien toepassing van de vastgestelde prestatiecriteria tot een verkrijging van ongewenste variabele beloning van een lid van de raad van bestuur zou leiden, heeft de raad van commissarissen de discretionaire bevoegdheid de variabele beloning aan te passen wanneer deze naar zijn oordeel leidt tot onbillijke of onbedoelde uitkomsten.

Het Reglement voorziet niet specifiek in deze situatie. Bij de evaluatie van het Reglement en het beloningsbeleid (in 2015 is dit geadresseerd. Zie principe 6.4.2. Nuvema acht dit voor 2015 acceptabel, daar Nuvema noch aan haar Directie, noch aan haar senior management, noch aan haar medewerkers variabele beloningen toegekend, uitgekeerd of laten uitkeren. Dit is standaard beleid.

6.4.6

De raad van commissarissen heeft de bevoegdheid de variabele beloning die is toegekend aan het lid van de raad van bestuur op basis van onjuiste (financiële) gegevens terug te vorderen van het desbetreffende lid van de raad van bestuur.

Het beloningsbeleid voorziet in 2015 nog niet specifiek in deze situatie. Bij de evaluatie van het beloningsbeleid in 2015 is dit geadresseerd. Zie principe 6.4.2. Nuvema acht dit voor 2015 acceptabel, daar Nuvema conform beleid noch aan haar Directie, noch aan haar senior management, noch aan haar medewerkers variabele beloningen heeft toegekend, uitgekeerd of laten uitkeren.

In 2015 is een proces in gang gezet dat in 2016 zal resulteren in een volledig geactualiseerd beloningsbeleid, dat voldoet aan alle relevante wet- en regelgeving, waarbij ook de uitgangspunten van de Governance Principles op dit thema worden geadresseerd.

7. Naleving wet- en regelgeving

Nuvema past de principes van hoofdstuk 7 van de Code toe, met uitzondering van de hieronder beschreven evaluatie.

De verzekeraar beschikt over een proces dat borgt dat nieuwe wet- en regelgeving tijdig wordt gesignaleerd en geïmplementeerd. Dit proces evalueert de verzekeraar jaarlijks. Betrokken bij dit proces zijn in ieder geval de volgende functies: het bestuur, de interne toezichthouder, risicomanagement, compliance, internal audit en de actuariële functie.

Nuvema beschikt over een proces dat borgt dat nieuwe wet- en regelgeving tijdig wordt gesignaleerd en geïmplementeerd. Het proces is in 2015 niet geëvalueerd door andere prioriteiten.

De Compliancefunctie heeft als doelstelling Nuvema en haar Directie te ondersteunen in het realiseren van hun doelstellingen. Zij doet dit door op een effectieve wijze in samenwerking met de eerste lijn, en op basis van de Compliancerisicomanagementcyclus, te borgen dat Nuvema deze binnen de kaders van wet- en regelgeving en integriteitsnormen realiseert. De Compliancefunctie is de functie die in de meest algemene zin bevordert dat door de Directie wordt toegezien op de implementatie en naleving van wet- en regelgeving. Daarnaast bevordert zij handhaving van de integriteit van Nuvema, de medewerkers en haar Directie. Zij bevordert het bewust keuzes maken in de beheersing danwel beperking van Compliancerisico's en integriteitsrisico's en de eventueel daaruit voortvloeiende schade. Hiermee draagt zij bij aan het beschermen van de reputatie van Nuvema en biedt zij bescherming tegen de gevolgen van niet-naleving van wet- en regelgeving.

Code Duurzaam Beleggen

Nuvema gaat uiterst verantwoord om met het geld van haar klanten. De verantwoorde en behoedzame aanpak vindt zijn weg ook terug in de manier waarop wordt belegd.

Nuvema onderschrijft daarnaast de Code Duurzaam Beleggen die is opgesteld door het Verbond van Verzekeraars. De Code Duurzaam Beleggen bevat principes (The Principles for Responsible Investment) waarin onder meer voorschrijft dat milieu-, sociale en governance-aspecten moeten worden betrokken in het beleggingsbeleid en besluitvormingsproces. Ook schrijft deze code de UN Global Compact voor. Dit zijn tien principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anticorruptie. Daarnaast is een apart artikel in de code opgenomen, waarin staat dat beleggingen in controversiële wapens worden uitgesloten.

Het beleggingsbeleid is de plaats waarin de Code Duurzaam Beleggen wordt verankerd. De uitgangspunten van deze code worden toegepast bij nieuwe investeringsbeslissingen. Investeringsbeslissingen worden genomen in lijn met de investeringsstrategie. Op de code is het “pas toe of leg uit” principe van toepassing. Nuvema heeft er voor gekozen om de code onverkort toe te passen.

Baarn, 24 mei 2016

De directie

Drs. R. Collé RC
E.J. de Jong

Preadvies van de Raad van Commissarissen

De directie heeft ons de jaarrekening 2015 en haar daartoe behorende verslag over de gang van zaken en het gevoerde beleid voorgelegd. Tevens hebben wij kennis genomen van de door de heer H. Couperus AAG van Arcturus B.V. afgegeven actuariële verklaring en van de door de heer G. van Roekel RA van BDO Audit & Assurance B.V. afgegeven controleverklaring omtrent de jaarrekening 2015.

Overeenkomstig de bepalingen in artikel 21, lid 3 van de statuten stellen wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders voor de balans en de winst- en verliesrekening met toelichting vast te stellen en de directie voor het in het afgelopen boekjaar gevoerde beleid te déchargeren.

Baarn, 24 mei 2016

De Raad van Commissarissen

Mr. J.W.H. Richters

Kerncijfers (in euro x 1.000)

	2015	2014	2013	2012	2011
Bruto premie-inkomen	20.372	20.566	19.506	18.714	16.870
Af: herverzekering	<u>20.372</u>	<u>20.566</u>	<u>17.240</u>	<u>16.260</u>	<u>14.483</u>
Netto premie-inkomen	0	0	2.266	2.454	2.387
Opbrengst uit beleggingen	<u>9.065</u>	<u>6.666</u>	<u>3.349</u>	<u>6.926</u>	<u>16.175</u>
Totale omzet	9.065	6.666	5.615	9.380	18.562
Uitkeringen voor eigen rekening	0	0	1.793	1.714	1.584
Toevoeging verzekeringsverplichtingen	758	1.221	2.057	1.305	2.265
Bedrijfskosten	- 1.245	- 146	8.303	5.634	4.530
Resultaat na belasting	8.077	5.178	- 4.847	708	10.677
Verzekerd bestand	584.742	572.601	533.654	513.917	478.199
Technische voorziening voor aandeel herverzekering	169.499	157.809	145.141	133.586	124.340
Technische voorziening aandeel Herverzekering	157.573	146.641	72.618	63.120	55.179
Aanwezige solvabiliteit	21.989	17.651	24.262	27.707	25.894
Wettelijk vereiste solvabiliteit	6.521	6.122	5.624	5.229	4.881
Solvabiliteitsmarge	15.468	11.529	18.638	22.478	21.013

De actuele solvabiliteit als percentage van de vereiste solvabiliteit is 337%.

Jaarrekening 2015

Nuvema N.V.

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen, zoals die zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 B.W. en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Dit impliceert dat voor dit jaarverslag Richtlijn 605 is toegepast.

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgingsprijs- of de vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Activiteiten

De activiteiten van N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij NUVEMA, statutair gevestigd te Baarn, bestaan voornamelijk uit het sluiten van uitvaartverzekeringsovereenkomsten met particulieren woonachtig in Nederland.

Niet-geconsolideerde deelnemingen

N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij NUVEMA te Baarn had tot 28 februari 2015 een tweetal deelnemingen welke niet in de consolidatie zijn opgenomen. Het betreft de deelneming in:

- Heco Invest B.V., statutair gevestigd te Baarn, waarin Nuvema een aandeel van 34,48 % in het geplaatste kapitaal bezit alsmede,
- N.V. beleggingsmaatschappij Nubeco, statutair gevestigd te Baarn, waarin Nuvema een aandeel van 100% in het geplaatste kapitaal. Deze vennootschap verricht geen activiteiten en is om die reden niet meegeconsolideerd.

Per 28 februari 2015 heeft de vennootschap haar belang in Heco Invest B.V. geheel verkocht aan de herverzekeraar tegen de netto vermogenswaarde bepaald per datum van verkoop.

Schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de directie en het management mede schattingen maken die van invloed zijn op de gerapporteerde posten in de balans en de resultatenrekening. Deze schattingen zijn naar beste weten gemaakt, maar de daadwerkelijke uitkomsten kunnen uiteindelijk afwijken van die schattingen. De belangrijkste schatting heeft betrekking op de waardering van de verplichtingen inzake verzekeringscontracten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Beleggingen

Onroerende goederen

De waardering geschiedt tegen de actuele waarde. Deze waarde is gebaseerd op 12 x de huur op jaarbasis, onder de aanvullende veronderstelling dat de actuele waarde niet lager is dan 50% (ondergrens) en in geval van leegstand niet hoger dan 80% (bovengrens) van de meest recent vastgestelde W.O.Z.- waarde. De aldus bepaalde waarde wordt, indien van toepassing, bijgesteld naar aanleiding van de uitkomsten van recent uitgevoerde taxaties.

Op onroerende goederen wordt niet afgeschreven ten laste van het resultaat.

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen

Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen worden gewaardeerd tegen netto vermogenswaarde.

Aandelen en andere niet vastrentende waardepapieren

Aandelen worden gewaardeerd tegen de reële waarde op balansdatum.

Obligaties en andere vastrentende waardepapieren

Obligaties worden gewaardeerd tegen de beurskoers op balansdatum.

Vorderingen uit andere leningen

Betreft leningen op schuldbekentenis die gewaardeerd zijn op geamortiseerde kostprijs.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs welke gelijk zijn aan de nominale waarde, eventueel onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van een individuele beoordeling van de vorderingen.

Overige activa

De in de overige activa opgenomen bedrijfsmiddelen zijn gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde, verminderd met lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur. De afschrijving geschiedt in 5 jaar.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Herwaarderingsreserve effecten

Ongerealiseerde koerswinsten, bepaald per individueel fonds, worden onder aftrek van een daarvoor gevormde voorziening latente belastingen toegevoegd aan de herwaarderingsreserve effecten.

Ongerealiseerde koersverliezen, die niet meer onttrokken kunnen worden aan de in voorgaande jaren gevormde herwaarderingsreserve, worden ten laste van het resultaat geboekt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd tegen concrete of specifieke risico's en verplichtingen die op de balansdatum bestaan en waarvan de omvang onzeker is doch redelijkerwijs in te schatten.

Voorziening voor verzekeringsverplichtingen

De voorziening verzekeringsverplichtingen is berekend volgens de netto methode. De hierbij gehanteerde intrestvoet is 3 tot 4%. Ten tijde van introductie van een product wordt een berekening gemaakt van het tarief, welke gebaseerd is op grondslagen (waaronder begrepen de gehanteerde sterftetafel) die recent zijn vastgesteld. Tevens zijn opgenomen een voorziening voor toekomstige administratiekosten, een verhoging van de voorziening als gevolg van de door De Nederlandse Bank voorgeschreven regeling van toepassing van een prudentieel filter in verband met de te hanteren maximale rekenrente en een voorziening voor toekomstige beheerskosten, voor premievrije verzekeringen, alsmede een excasso-reserve.

Toereikendheidstoets

Krachtens de Wet op het financieel toezicht is een toets op de toereikendheid van de voorziening verzekeringsverplichtingen uitgevoerd. Hierbij zijn de door De Nederlandse Bank (DNB) voorgeschreven richtlijnen in acht genomen. Het principe is dat de balanswaarde van de voorziening verzekeringsverplichtingen ten minste gelijk is aan de toetsvoorziening. De toetsvoorziening bestaat uit een zogenaamde marktwaardevoorziening, inclusief een correctie voor een eventuele accounting mismatch.

De marktwaardevoorziening is de som van:

- ✓ de contante waarde van de toekomstige jaarlijkse uitkeringen vermeerderd met de toekomstige kosten voor de verzekeringen minus de bruto premies op basis van best estimate veronderstellingen (contant maken geschiedt met de door DNB voorgeschreven en gepubliceerde rentetermijnstructuur);
- ✓ een adequate risicomarge en
- ✓ de waarde van eventuele opties en garanties.

De marktwaardevoorziening wordt vervolgens gecorrigeerd voor eventuele accounting mismatches met tegenoverstaande activa. Dat wil zeggen dat rekening wordt gehouden met een eventueel verschil tussen de boekwaarde en de marktwaarde van beleggingen die zijn gealloceerd aan de verplichtingen.

Indien de marktwaarde van de beleggingen hoger is dan de boekwaarde leidt dit tot een verlaging van de toetsvoorziening en omgekeerd. Evaluatie van de toetsvoorziening vindt intern plaats op het niveau van de Directie. Het totaal van de in de toets betrokken technische voorzieningen bedraagt 11.926.

Overwaarde

Mede in het kader van de door de toezichthouder voorgeschreven toereikendheidstoets is de verwachtingswaarde van de herverzekerde verplichtingen berekend, waarbij rekening is gehouden met een risicomarge. Per 31 december 2015 bedraagt de verwachtingswaarde van de herverzekerde verplichtingen onder aftrek van de risicomarge een bedrag van - 4.622 (2014; -1.791) en de overwaarde 16.548 (2014; 12.959).

Herverzekeringen

Met ingang van 1 januari 2014 is de gehele verzekeringsportefeuille herverzekerd, uitgezonderd de administratie- en excassokostenreserve welke door de vennootschap in eigen beheer wordt aangehouden.

Het herverzekerde deel wordt afgetrokken van de verzekeringsverplichtingen op dezelfde grondslagen waarop de verzekeringsverplichtingen worden berekend.

Voorzieningen voor latente belastingen

Voorzieningen voor latente belastingen betreffen de fiscale claim die rust op alle daarvoor in aanmerking komende verschillen tussen commerciële en fiscale waarderingen van activa en passiva, alsmede op het bedrag waarvoor fiscaal toelaatbare reserves zijn gevormd.

De voorzieningen zijn mede gevormd in verband met een fiscaal lagere waardering van het onroerend goed, de aandelen en de obligaties. Tevens is rekening gehouden met de fiscaal toegestane faciliteit met betrekking tot het vormen van een herinvesteringsreserve.

Voor zover de voorzieningen betrekking hebben op langdurige verschillen tussen commerciële en fiscale waarderingen van activa en passiva is daarmee rekening gehouden bij de bepaling van de hoogte van de voorziening. In dat geval is de voorziening berekend over het verschil tussen de fiscale en de commerciële waarde van het actief/passief vermenigvuldigd met 60% van het actuele belastingtarief (voor 2015; 15%).

Schulden op lange termijn

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd van meer dan één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Schulden op korte termijn

De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Verdiende premies eigen rekening

Verdiende premies eigen rekening bestaan uit periodieke bruto premies en koopsommen onder aftrek van uitgaande herverzekeringspremies.

Opbrengsten uit beleggingen

Hieronder zijn opgenomen enerzijds de over het boekjaar gerealiseerde opbrengsten uit deelnemingen, zijnde het resultaat deelneming en anderzijds de gerealiseerde opbrengsten uit hoofde van de exploitatie van terreinen en gebouwen en overige beleggingen, zoals aandelen en obligaties.

Gerealiseerde koersresultaten bij verkoop van onroerend goed of effecten zijn inbegrepen in de opbrengsten uit beleggingen.

Niet gerealiseerd resultaat op beleggingen

Ongerealiseerde koersresultaten, bepaald per individueel fonds, die niet meer onttrokken kunnen worden aan de in voorgaande jaren gevormde herwaarderingsreserve, worden ten laste van het resultaat geboekt. Ongerealiseerde koerswinsten, bepaald per individueel fonds, die betrekking hebben op in voorgaande jaren ten laste van het resultaat gebrachte koersverliezen, worden teruggenomen ten gunste van het resultaat.

Uitkeringen eigen rekening

De uitkeringen eigen rekening bestaan uit het totaal aan verplichtingen uit hoofde van uitkeringen van natura-uitvaartverzekeringen, waarop de van herverzekeraars te ontvangen bedragen in mindering worden gebracht.

Wijziging technische voorzieningen voor levensverzekering

De wijziging technische voorzieningen eigen rekening is gelijk aan het verschil tussen begin- en eindstand van de technische voorziening (na aftrek van herverzekering). Deze post bevat dus alle effecten van financiële transacties, van bijstellingen van economisch-actuariële grondslagen en van afwijkingen tussen de werkelijkheid en de eerder gehanteerde veronderstellingen.

Intresttoevoeging depots

De intresttoevoeging depots betreft de jaarlijkse bijschrijving van intrest ten gunste van deponthouders.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Niet technische rekening

De toerekening van het resultaat aan de niet-technische rekening vindt plaats om het gedeelte van de opbrengsten uit beleggingen, dat toe te rekenen is aan de verschaffer van het eigen vermogen, tot uitdrukking te brengen in relatie tot de opbrengsten uit beleggingen toe te rekenen aan polishouders.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

De vennootschapsbelasting is berekend over het resultaat volgens de winst- en verliesrekening tegen het geldend tarief, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

In de opstelling wordt de samenstelling van de kasstroom weergegeven uitgaande van het resultaat na belastingen vermeerderd met de afschrijvingslasten.

ALM

In 2011 heeft de Directie opdracht gegeven aan een gespecialiseerd actuariel bureau om een vervolgstudie uit te voeren naar de mate waarin de beleggingsportefeuille is afgestemd op de toekomstige verzekeringsverplichtingen (een zgn ALM studie). Directe aanleiding voor dit onderzoek vormt de toekomstige regelgeving onder Solvency II.

Samenvattend is op basis van de uitkomsten van deze studie geconcludeerd dat:

1. De solvabiliteitsratio op korte termijn kan worden verbeterd door:
  - a. eliminatie van onnodig concentratierisico,
  - b. overheveling van bedrijfsobligaties naar langlopende obligaties met hoge kredietwaardigheid
2. Het wenselijk is om de beleggingsportefeuille nader te classificeren in “groei” en “matching” portefeuilles.
3. Het wenselijk is om een gefaseerd afdekkingsbeleid voor nominaal renterisico te introduceren, gebruikmakend van signaalgrenzen, gericht op een toename van de renteafdekking bij stijging van de rente.

Mede op basis van deze uitkomsten is het beleggingsplan voor 2015 vastgesteld.

Governance, risicomanagement & compliance

Governance beslaat het geheel van inrichting en maatregelen om een onderneming te besturen, te beheersen, verantwoording af te leggen en toezicht te houden. Het gaat hierbij om zaken als de samenstelling, taak en werkwijze van de diverse gremia binnen de organisatie, maar ook om beleidsmatige keuzes, bijvoorbeeld ten aanzien van beloningen, beleggingsbeleid, risicomanagement, integriteit en compliance.

1. Governance

Het Verbond van Verzekeraars heeft de Governance Principes opgesteld als bindende zelfregulering. De Governance Principes werden tot 2015 ook aangemerkt als gedragscode in de zin van artikel 2:391 lid 5 van het Burgerlijk Wetboek. Met ingang van 1 januari 2015 zijn de Governance Principes formeel geen gedragscode meer in de zin van het Burgerlijk Wetboek en vervallen als zelfregulering. De wettelijke verplichting om in het jaarverslag te rapporteren over de Governance Principes vervalt daarmee vanaf het boekjaar 2015. Nuvema heeft, in het kader van transparante bedrijfsvoering, echter besloten om ook over 2015 hier verantwoording over af te leggen. Nuvema past de beginselen van de Governance Principes onverkort toe op haar bedrijfsvoering.

2. Risicomanagement & compliance

Nuvema beschikt over een risicomanagementsysteem dat bestaat uit strategieën, processen en rapportageprocedures. Ze zorgen ervoor dat risico's en de onderlinge afhankelijkheid van deze risico's voortdurend worden onderkend, gemeten, beheerd en gerapporteerd. Deze zijn essentieel om op individueel en geaggregeerd niveau de naleving van wet- en regelgeving, de efficiency en effectiviteit van de bedrijfsprocessen en de betrouwbaarheid van de informatie te faciliteren en garanderen.

3. Risicocategorisatie

Nuvema heeft vijf risicocategorieën benoemd. Dit zijn:

1. verzekeringstechnische risico's
2. marktrisico's
3. tegenpartijrisico's
4. operationele risico's
5. strategische risico's

Elke risicocategorie kent subrisico's die eveneens zijn vastgelegd in het risicomanagementhandboek van de Conservatrix Groep, waarvan Nuvema een onderdeel is. Het risicomanagementsysteem binnen Nuvema is zodanig ingericht dat er continu aandacht is voor actuele relevante risico's. Dit gebeurt onder andere via een integrale risico-inventarisatie en risicowaardering ter bepaling van het risicoprofiel van de onderneming. De risicocategorieën en een aantal belangrijke subrisico's worden hierna kort toegelicht. Een aantal relevante risico's is tevens opgenomen in het verslag van de directie binnen deze jaarrekening.

3.1. Verzekeringstechnische risico's

Verzekeringstechnische risico's betreffen de negatieve gevolgen van veranderingen in de eigenschappen van de verzekeringsportefeuille en kosten van het beheren van de portefeuille. Deze risico's, waaronder het sterfterisico en het vervalrisico, die inherent zijn aan het ondernemen van verzekeringsactiviteiten, worden beoordeeld binnen de bestaande portefeuille. De verzekeringstechnische risico's worden bij nieuw ontwikkelde, aangepaste producten en product evaluaties vooraf getoetst aan de eisen vanuit het Product Acceptatie en Evaluatie Proces (PAEP). De mogelijke impact van het optreden van deze risico's is verwerkt in de uitkomsten van de toereikendheidstoets. Daarmee vindt het zijn weerslag in de bepaling van de solvabiliteit.

3.2. Marktrisico's

Marktrisico's betreffen de risico's, die bestaan als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten, en wijzigingen in de waardering van niet, of minder verhandelbare financiële instrumenten. Nuvema staat bloot aan marktrisico's voor de waardering van de beleggingsportefeuille. Het grootste deel van de beleggingsportefeuille van Nuvema is overgedragen aan de herverzekeraar. Daarmee zijn de directe marktrisico's verminderd, hoewel Nuvema via haar herverzekeringsprogramma wel indirect bloot staat aan marktrisico's. Dat programma kent immers een verplicht, door de herverzekeraar aan te houden, depot met activa (met name beleggingen) ter zekerheidsstelling voor Nuvema. Het marktrisico komt op deze wijze direct terug in het tegenpartijrisico van Nuvema.

De ontwikkeling van de rente en de beheersing van de daaraan verbonden risico's was in 2015 een punt van aandacht in verband met de gevolgen voor de ontwikkeling van de solvabiliteitspositie.

3.3.Tegenpartijrisico's

Tegenpartijrisico's bestaan uit risico's dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen niet nakomt. Binnen Nuvema bestaat een tegenpartijrisico uit de overeenkomst met de herverzekeraar. De omvang van het tegenpartijrisico wordt periodiek gemonitord. In 2015 zijn maatregelen genomen om het tegenpartijrisico verder te beperken

Een ander tegenpartijrisico is het kredietrisico met betrekking tot de lange termijn vordering van Nuvema op haar aandeelhouder de Conservatrix Groep.

3.4.Operationele risico's

Operationele risico's bestaan uit risico's die samenhangen met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering en het integriteitsrisico. De operationele risico's hebben continu de aandacht van directie en management in de dagelijkse bedrijfsvoering.

Steeds meer procedures, controles en toetskaders zijn vastgelegd. Hierbij wordt rekening gehouden met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. De dagelijkse operatie is hierdoor steeds beter in staat wet- en regelgeving adequaat na te leven en risico's te beheersen. De organisatie heeft als doel gesteld om continu te verbeteren en daardoor bij te dragen aan een beheerste bedrijfsvoering.

3.5.Strategische risico's

Strategische risico's zijn risico's van onjuiste besluitvorming, verkeerde implementatie en/of het onvoldoende reageren op externe veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Binnen Nuvema zijn er strategische risico's aanwezig vanuit concurrentie, afhankelijkheid van stakeholders, reputatie en een veranderend ondernemingsklimaat. Met name de veranderende wet- en regelgeving en de toegenomen toezichtsactiviteiten hebben significante invloed op de wijze waarop Nuvema haar bedrijf uitoefent en haar verzekeringsproducten samenstelt, prijsst en distribueert.

Als gevolg van de dalende rekenrente zal Nuvema voor producten met een lagere rekenrente dan voorheen moeten rekenen.

4.Systeem van interne beheersing

De directie van Nuvema is eindverantwoordelijk voor de beheerste bedrijfsvoering en de werking van het systeem van interne beheersing. De organisatorische indeling en besluitvormingsprocedures binnen Nuvema ondersteunen de doelstellingen van het risicomanagementsysteem. Nuvema hanteert in het systeem van interne beheersing het three lines of defense-model inclusief de vier Sleutelfuncties zoals gedefinieerd in Solvency II richtlijnen. Dit betreft de:

- ✓ Actuariële Functie;
- ✓ Compliancefunctie;
- ✓ Risicomangementfunctie; en
- ✓ Interne Auditfunctie.

De taken van de Sleutelfuncties inclusief bevoegdheden en verantwoordelijkheden zijn per Sleutelfunctie vastgelegd in een reglement. De Sleutelfuncties werken samen om invulling te geven aan een integrale benadering van zowel de mate van naleving van wet- en regelgeving, als de risico's die met de activiteiten van Nuvema samenhangen. Zij wisselen waar van toepassing in een vroegtijdig stadium relevante informatie uit.

4.3.Eerste lijn (first line of defense)

De eerste lijn is primair verantwoordelijk voor de mate waarin en de wijze waarop de organisatie bloot staat aan risico's. Zij is daarmee verantwoordelijk voor de beheersing van de operationele inrichting en uitvoering van de eigen processen, producten en diensten en de bijbehorende management controls en het systeem van interne beheersing. De eerste lijn wordt gevormd door de directie en het daaronder ressorterende management. De eerste lijn is verplicht om de Sleutelfuncties in kennis te stellen van alle relevante feiten die nodig zijn voor de uitvoering van hun taken.

4.4. Tweede lijn (second line of defense)

De Actuariële Functie, de Compliancefunctie en de Risicomanagementfunctie vormen de tweede lijn binnen het three lines of defense-model. In samenspraak met de eerste lijn stelt de tweede lijn het beleid met betrekking tot interne beheersing op. Dit doen zij in samenspraak zodat de directie de maatregelen kan vaststellen en kan implementeren. Daarnaast ondersteunt de tweede lijn de eerste lijn bij het geven van inzicht in en het bevorderen van het bewustzijn van de mate van naleving van wet- en regelgeving en de risico's die Nuvema loopt. De tweede lijn geeft, gevraagd en ongevraagd, zelfstandig een oordeel en advies over de mate van naleving van wet- en regelgeving, risico's en de kwaliteit van het risicomanagement binnen Nuvema.

Op het gebied van beleid zijn in 2015 grote stappen gemaakt met betrekking tot beloning, uitbesteding, incidenten, nevenfuncties, screening, enz. Dit draagt direct bij aan de opzet van het systeem van interne beheersing.

De werking van het systeem blijkt onder andere uit de kwartaalrapportages van de Sleutelfuncties aan de directie met een afschrift aan de raad van commissarissen als interne toezichthouder. In deze rapportages wordt verslag gedaan over de mate van naleving van wet- en regelgeving, geïdentificeerde risico's en waardering en voortgang en status inzake acties om de risico's tot een acceptabel niveau terug te reduceren. De Sleutelfuncties brengen hun advies uit aan de directie in de kwartaalrapportages en in de besluitvormingsdocumenten.

De directie voert minimaal een per maand een voortgangsoverleg met de Sleutelfuncties. Hierin worden relevante feiten en meningen uitgewisseld en de voortgang, van de aan de kwartaalrapportages verbonden acties, besproken.

Er is regelmatig afstemming tussen de Sleutelfuncties. De Risicomanagementfunctie en de Compliancefunctie rapporteren gezamenlijk en er is sprake van dagelijks overleg.. Methodiek, rapportage en aanpak worden steeds op elkaar afgestemd. Uitwisseling van informatie tussen de Interne Auditfunctie enerzijds en de Risicomanagementfunctie en Compliancefunctie anderzijds, vond meer informeel plaats. De Interne Auditfunctie is aanwezig bij het bespreken van de kwartaalrapportage met de directie. De samenwerking met de in oktober 2014 ingestelde Actuariële Functie is door de situatie van de verzekeraar beperkt geoperationaliseerd. In 2016 zal dit verder ontwikkeld worden om te komen tot een verdere integratie van de risicorapportages en daarmee een verbetering van de interne controle.

4.5. Derde lijn (third line of defense)

De derde lijn is verantwoordelijk voor een onafhankelijke beoordeling van opzet, bestaan en werking van het risicomanagementsysteem, het interne controlesysteem, de bedrijfsprocessen en de governance. Op deze manier stelt de derde lijn vast in hoeverre de organisatie haar bedrijfsvoering beheerst conform haar beleid en doelstellingen. De derde lijn wordt gevormd door de Interne Auditfunctie.

5. Audit en Risicocommissie

De raad van commissarissen heeft onder meer een Audit en Risicocommissie (ARC) ingesteld (voormalige Toetsingscommissie). Deze ARC houdt onder andere toezicht op de mate van inzicht en het nemen van verantwoordelijkheid bij de invulling van interne beheersingsmaatregelen door de directie. De directie en de raad van commissarissen, inclusief de ARC, worden bij de bepaling van het te voeren beleid en de controle daarvan bijgestaan door de Sleutelfuncties. In 2015 hebben de bijeenkomsten van de ARC regelmatig plaatsgevonden. Hierbij zijn de kwartaalrapportages van de Sleutelfuncties afdoende besproken.

6. Solvency II

Nuvema heeft zich in 2015 verder voorbereid op de introductie van de Solvency II-richtlijnen per 1 januari 2016. Diverse onderdelen zijn reeds gerealiseerd. Voor de resterende onderdelen loopt er een implementatietraject om te borgen dat alle noodzakelijke wijzigingen in de bedrijfsvoering in 2016 worden ingeregeld. De directie van Nuvema is hier nauw bij betrokken. De zogenaamde Solvency Capital Requirement (SCR) geeft onder Solvency II het vereiste kapitaal weer.

Nuvema maakt geen gebruik van een intern model voor bepaling van de SCR, maar van het standaardmodel.

Balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

ACTIVA	2015	2014
Beleggingen voor eigen risico		
<i>Terreinen en gebouwen:</i>		
- in eigen (deel)gebruik	0	
- overige terreinen en gebouwen	<u>1.520</u>	<u>1.262</u>
	1.520	1.262
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen:</i>		
- aandelen	45	15.606
- vorderingen uit andere leningen	<u>- 45</u>	<u>- 45</u>
	0	15.561
<i>Overige financiële beleggingen:</i>		
- aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren	771	771
- obligaties en andere vastrentende waardepapieren	14.255	38.524
- vorderingen uit andere leningen	<u>0</u>	<u>0</u>
	15.026	39.295
Beleggingen voor risico van polishouders		
<i>Overige financiële beleggingen:</i>		
- beleggingen voor depothouders	<u>13.432</u>	<u>13.407</u>
	13.432	13.407
Beleggingen in depot bij verzekeraar		
<i>Overige financiële beleggingen:</i>		
- beleggingen voor herverzekeraar	<u>146.443</u>	<u>44.458</u>
	146.443	44.458
Vorderingen op lange termijn		
- aandeelhouder	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	0
Vorderingen op korte termijn		
Herverzekeraars	9.745	0
Verzekeringnemers	20	0
Aandeelhouder	0	1.798
Groepsmaatschappijen	0	0
Overige vorderingen	<u>467</u>	<u>877</u>
	10.232	2.675
Overige activa		
<i>Vaste activa:</i>		
- materiële vaste activa	<u>100</u>	<u>125</u>
	100	125
Liquide middelen		
Kasgelden en bankrekeningen	10.353	7.614
Overlopende activa		
Overlopende acquisitiekosten	<u>0</u>	<u>0</u>
TOTAAL ACTIVA	<u>197.106</u>	<u>124.397</u>

Balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

PASSIVA	2015	2014
EIGEN VERMOGEN		
Geplaatst kapitaal	227	227
Herwaarderingsreserve onroerend goed	193	0
Herwaarderingsreserve deelnemingen	0	2.483
Herwaarderingsreserve effecten	738	2.183
Wettelijke reserve	0	5.560
Algemene reserve	12.754	2.020
Onverdeeld resultaat	<u>8.077</u>	<u>5.178</u>
	21.989	17.651
Voorzieningen verzekeringsverplichtingen		
Verzekeringstechnische voorziening	169.499	157.809
Af: herverzekering	<u>157.573</u>	<u>146.641</u>
	11.926	11.168
Andere voorzieningen		
Latente belastingen	280	728
Langlopende schulden		
Depot van herverzekeraar	146.443	44.458
Overige deponhouders	<u>13.432</u>	<u>13.407</u>
	159.875	57.865
Schulden op korte termijn		
Herverzekeraars	0	35.150
Verzekeringnemers	0	109
Belastingen en premies sociale verzekeringen	76	582
Aandeelhouder	1.364	0
Groepsmaatschappijen	1.220	152
Overige schulden	<u>376</u>	<u>992</u>
	<u>3.036</u>	<u>36.985</u>
TOTAAL PASSIVA	<u>197.106</u>	<u>124.397</u>

Winst- en verliesrekening 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Technische rekening levensverzekering		
Verdiende premies eigen rekening		
Bruto premies	20.372	20.566
Af: herverzekeringspremies	<u>20.372</u>	<u>20.566</u>
Netto premies	0	0
Opbrengsten uit beleggingen		
Opbrengsten uit deelnemingen	981	11.620
Opbrengsten uit beleggingen:		
- terreinen en gebouwen	115	103
- overige beleggingen	<u>1.433</u>	<u>1.672</u>
	2.529	13.395
Gerealiseerd resultaat op beleggingen	<u>1.042</u>	<u>188</u>
	3.571	13.583
Niet gerealiseerd resultaat op beleggingen	- 234	- 9.160
Uitkeringen eigen rekening		
Bruto	4.723	3.789
Af: aandeel herverzekeraars	<u>4.723</u>	<u>3.789</u>
	0	0
Wijziging overige technische voorziening eigen rekening		
Bruto	11.690	12.668
Af: aandeel herverzekeraars	<u>10.932</u>	<u>11.447</u>
	758	1.221
Intresttoevoeging depots	78	117
Bedrijfskosten		
Wijziging overlopende acquisitiekosten	0	0
Beheers- en personeelskosten, afschrijving bedrijfsmiddelen	<u>- 1.245</u>	<u>- 146</u>
	<u>-1.245</u>	<u>- 146</u>
<i>Naar volgende pagina</i>	3.746	3.231

Winst- en verliesrekening 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
<i>Van vorige pagina</i>	3.746	3.231
Beleggingslasten	<u>32</u>	<u>20</u>
Resultaat technische rekening levensverzekering	3.714	3.211
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt van technische rekening	<u>5.728</u>	<u>2.243</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	9.442	5.454
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	<u>1.365</u>	<u>276</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	8.077	5.178
Buitengewoon resultaat na belastingen	<u>0</u>	<u>0</u>
Resultaat na belasting	<u>8.077</u>	<u>5.178</u>
 Overzicht van het totaalresultaat		
Netto resultaat na belastingen toekomend aan Nuvema N.V.	8.077	5.178
Toevoeging aan herwaarderingsreserve onroerend goed	193	- 205
Afname wettelijke reserve herwaarderingsreserve effecten deelnemingen	- 2.483	- 2.191
Toevoeging aan wettelijke reserve herwaarderingsreserve onroerend goed deelnemingen	0	- 10.194
Ongerealiseerd koersresultaat ten gunste van herwaarderingsreserve effecten	<u>-1.455</u>	<u>801</u>
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	<u>-3.745</u>	<u>- 11.789</u>
Totaal resultaat	<u>4.332</u>	<u>- 6.611</u>

Kasstroomoverzicht 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014	
Netto winst	8.077	5.178	
Ongerealiseerde verliezen	234	587	
Afschrijving materiële vaste activa	25	19	
Afname vorderingen op herverzekeraars	0	0	
Afname vordering op aandeelhouder	1.798	0	
Afname overige vorderingen op korte termijn	410	38	
Afname overlopende acquisitiekosten	0	11.363	
Toename technische voorziening	758	0	
Toename voorziening latente belastingen	0	0	
Toename depots van verzekerden	25	2.852	
Toename schulden aan aandeelhouder	1.364	0	
Toename schulden aan herverzekeraars	0	36.536	
Toename schulden belastingen en soc. premies	0	474	
Toename schulden aan verzekeringnemers	0	92	
Toename schulden aan groepsmaatschappijen	1.068	618	
Toename overige schulden op korte termijn	<u>0</u>	<u>484</u>	
	13.759	58.241	
Af:			
Toename vorderingen op aandeelhouder	0	1.250	
Toename vorderingen op herverzekeraar	9.745	0	
Toename vorderingen op verzekeringnemers	20	0	
Vrijval herwaarderingsreserve deelnemingen	2.483	10.194	
Toename ingehouden winst deelnemingen	141	3.669	
Vrijval ingehouden winst deelnemingen	5.701	0	
Afname technische voorziening	0	61.355	
Afname schulden aan verzekeringnemers	109	0	
Afname schulden aan herverzekeraar	35.150	0	
Afname schulden belastingen en soc. premies	506	0	
Afname voorziening latente belastingen	448	0	
Afname depots van verzekerden	0	0	
Afname overige schulden op korte termijn	<u>616</u>	<u>0</u>	
	<u>54.919</u>	<u>76.468</u>	
Kasstroom uit operationele activiteiten	- 41.160	- 18.227	

Kasstroomoverzicht 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014	
Desinvesteringen, verkopen en aflossing van:			
- onroerende goederen	0	0	
- deelnemingen	19.828	43.337	
- andere leningen	6.182	5.129	
- aandelen	0	7.339	
- obligaties	25.491	27.480	
- beleggingen voor deponhouders	<u>0</u>	<u>7</u>	
	51.501		83.292
Af:			
Investerings in resp. verwerving en aankopen van:			
- onroerende goederen	0	0	
- andere leningen	0	0	
- aandelen	0	0	
- obligaties en andere vastrentende waardepapieren	7.602	58.461	
- materiële vaste activa	<u>0</u>	<u>42</u>	
	<u>7.602</u>		<u>58.503</u>
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	43.899		24.789
Af: Uitkering dividend	<u>0</u>	<u>0</u>	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>0</u>		<u>0</u>
Mutatie saldo liquide middelen	<u>2.739</u>		<u>6.562</u>

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Beleggingen		
Terreinen en gebouwen		
<i>Overige terreinen en gebouwen</i>		
Balans per 1 januari	1.262	1.499
Bij: investeringen	<u>0</u>	<u>0</u>
	1.262	1.499
Af: verkopen	<u>0</u>	<u>0</u>
	1.262	1.499
Bij: herwaardering	<u>258</u>	<u>- 237</u>
	1.520	1.262
Af: in eigen (deel)gebruik	<u>0</u>	<u>0</u>
Balans per 31 december	<u>1.520</u>	<u>1.262</u>
De verkrijgingsprijs van de overige terreinen en gebouwen bedraagt 1.262.		
Beleggingen in groepsmaatschappijen		
Deelnemingen		
<i>Aandelen</i>		
N.V. Beleggingsmaatschappij Nubeco	45	45
Heco Invest B.V.	0	18.330
Bouw- en Exploitatiemaatschappij Nijzoon B.V.	<u>0</u>	<u>0</u>
	45	18.375
<i>Vorderingen</i>		
N.V. Beleggingsmaatschappij Nubeco	- 45	- 45
Bouw- en Exploitatiemaatschappij Nijzoon B.V.	<u>0</u>	<u>0</u>
	0	18.330
Af: aandeel vordering Heco Invest op aandeelhouder	0	2.769
Balans per 31 december	<u>0</u>	<u>15.561</u>
<i>Verloop:</i>		
Balans per 1 januari	18.330	60.189
Bij:		
- ingehouden winst deelneming Heco Invest	141	3.669
- herwaardering effecten deelneming Heco Invest	<u>1.357</u>	<u>- 2.191</u>
	19.828	61.667
Af:		
- verkoop deelneming Nijzoon	0	24.732
- verkoop deelming Heco Invest	19.828	0
- inning vordering Nijzoon	<u>0</u>	<u>18.605</u>
	0	18.830
Af: aandeel vordering Heco Invest op aandeelhouder	0	2.769
Balans per 31 december	<u>0</u>	<u>15.561</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren		
Balans per 1 januari	771	8.110
Bij: aankopen	<u>0</u>	<u>0</u>
	771	8.110
Af: verkopen	<u>0</u>	<u>7.339</u>
	771	771
Bij: ongerealiseerd koersresultaat	<u>0</u>	<u>0</u>
Balans per 31 december	<u>771</u>	<u>771</u>

De verkrijgingsprijs van de aandelen en andere niet-vastrentende waardepapieren in eigendom per balansdatum bedraagt 47.

Obligaties en andere vastrentende waardepapieren

Obligaties

Balans per 1 januari	45.142	13.840
Bij: aankopen	<u>7.602</u>	<u>58.461</u>
	52.744	72.301
Af: verkopen en uitlotingen	<u>25.491</u>	<u>27.480</u>
	27.253	44.821
Af: ongerealiseerd koersresultaat	<u>172</u>	<u>- 321</u>
	27.081	45.142
Af: allocatie aan beleggingen voor deponthouders	<u>12.826</u>	<u>6.618</u>
Balans per 31 december	<u>14.255</u>	<u>38.524</u>

De verkrijgingsprijs van de obligaties in eigendom per balansdatum bedraagt 28.268.

Vorderingen uit andere leningen

Balans per 1 januari	6.789	11.918
Bij: nieuw verstrekt	<u>0</u>	<u>0</u>
	6.789	11.918
Af: aflossingen	<u>6.183</u>	<u>5.129</u>
	606	6.789
Af: allocatie aan beleggingen voor deponthouders	<u>606</u>	<u>6.789</u>
Balans per 31 december	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014		
Beleggingen ten behoeve van deponthouders				
Depots	<u>13.432</u>	<u>13.407</u>		
Beleggingen in depot bij verzekeraar				
Beleggingen voor rekening en risico van Heco Re S.A.	<u>146.443</u>	<u>44.458</u>		
Vorderingen op lange termijn				
Aandeelhouder	9.500	9.500		
Af: Voorziening	<u>9.500</u>	<u>9.500</u>		
	<u>0</u>	<u>0</u>		
<p>Door de vennootschap is in het vorig boekjaar een achtergestelde lening voor onbepaalde tijd verstrekt voor een bedrag van 9.500. De lening is rentedragend. De rentevergoeding bedraagt 3% per jaar. Aflossing van de lening is uitsluitend mogelijk na verkregen toestemming van De Nederlandsche Bank.</p> <p>De vordering uit hoofde van deze lening is geheel voorzien.</p>				
Vorderingen op korte termijn				
Overige vorderingen				
Lopende intrest op:				
- vorderingen op andere leningen	19	354		
- obligaties	423	500		
Transitoria	<u>25</u>	<u>23</u>		
Balans per 31 december	<u>467</u>	<u>877</u>		
Materiële vaste activa				
	Aanschafwaarde <u>31.12.2014</u>	Aankopen <u>2015</u>	Verkopen of <u>afgeschreven</u>	Aanschafwaarde <u>31.12.2015</u>
Overige Bedrijfsmiddelen				
Informatie verwerkende apparatuur	120	0	0	120
Bedrijfswagens	39	0	0	39
Kantoorinventaris	<u>296</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>296</u>
	<u>455</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>455</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

	Boekwaarde <u>31.12.2014</u>	Aankopen <u>2015</u>	Afschrijving <u>2015</u>	Boekwaarde <u>31.12.2015</u>
Overige Bedrijfsmiddelen				
Informatie verwerkende apparatuur	6	0	1	5
Bedrijfswagens	38	0	8	30
Kantoorinventaris	<u>81</u>	<u>0</u>	<u>16</u>	<u>65</u>
	<u>125</u>	<u>0</u>	<u>25</u>	<u>100</u>

De afschrijvingspercentages zijn:

- informatie verwerkende apparatuur 20%;
- bedrijfswagens 20%;
- kantoorinventaris 20%.

	2015	2014
Liquide middelen		
Banken	10.353	7.614
Kas	<u>0</u>	<u>0</u>
Balans per 31 december	<u>10.353</u>	<u>7.614</u>

EIGEN VERMOGEN

Geplaatst kapitaal

Gewoon kapitaal	<u>227</u>	<u>227</u>
-----------------	------------	------------

Het gestort en opgevraagd aandelenkapitaal bestaat uit 500 gewone aandelen met een nominale waarde van 226.890 euro (nominale waarde per aandeel bedraagt 454).

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Reserves		
Herwaarderingsreserve onroerend goed		
Balans per 1 januari	0	205
Bij: herwaardering onroerend goed	<u>258</u>	<u>- 170</u>
	258	35
Af: dotatie t.g.v. voorziening latente belastingen	<u>65</u>	<u>0</u>
	193	35
Af: vrijval t.l.v. voorziening latente belastingen	<u>0</u>	<u>35</u>
Balans per 31 december	<u>193</u>	<u>0</u>
Herwaarderingsreserve deelnemingen		
Balans per 1 januari	2.483	14.868
Bij: herwaardering deelneming Heco Invest	1.357	- 2.191
Af:		
- vrijval i.v.m. verkoop deelneming Nijzoon	0	10.194
- vrijval i.v.m. verkoop deelneming Heco Invest	<u>3.840</u>	<u>0</u>
Balans per 31 december	<u>0</u>	<u>2.483</u>
Wettelijke reserve ingehouden winst deelnemingen		
Balans per 1 januari	5.560	2.177
Bij: ingehouden winst deelneming	141	3.383
Af: vrijval ingehouden winst deelneming	<u>5.701</u>	<u>0</u>
Balans per 31 december	<u>0</u>	<u>5.560</u>
Herwaarderingsreserve effecten		
Balans per 1 januari	2.183	1.382
Bij: Ongerealiseerd koersresultaat	57	801
Af: Vrijval i.v.m. verkoop effecten	<u>1.502</u>	<u>0</u>
Balans per 31 december	<u>738</u>	<u>2.183</u>
Algemene reserve		
Balans per 1 januari	2.020	10.252
Resultaat vorig boekjaar	<u>5.178</u>	<u>- 4.847</u>
	7.198	5.405
Af: dotatie aan reserve ingehouden winst deelneming	141	3.383
Bij: vrijval van reserve ingehouden winst deelneming	<u>5.701</u>	<u>0</u>
	12.758	2.022
Af: Correctie voorgaande jaren	<u>4</u>	<u>2</u>
	12.754	2.020
Af: Dividenduitkering	<u>0</u>	<u>0</u>
Balans per 31 december	<u>12.754</u>	<u>2.020</u>

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Recapitulatie reserves		
Herwaarderingsreserve onroerend goed	193	0
Herwaarderingsreserve deelnemingen	0	2.483
Wettelijke reserve ingehouden winst deelnemingen	0	5.560
Herwaarderingsreserve effecten	738	2.183
Algemene reserve	<u>12.754</u>	<u>2.020</u>
	13.685	12.246
Onverdeeld resultaat		
Balans per 1 januari	5.178	- 4.847
Bij: resultaat boekjaar	<u>8.077</u>	<u>5.178</u>
	13.255	331
Af: naar algemene reserve	<u>5.178</u>	<u>- 4.487</u>
Balans per 31 december	<u>8.077</u>	<u>5.178</u>
Solvabiliteit		
Vereiste solvabiliteit	6.521	6.122
Door directie gewenste solvabiliteit	13.042	12.244
Aanwezige solvabiliteit	21.989	17.651
Solvabiliteitsmarge	15.468	11.529

De door de Directie gewenste solvabiliteit is bepaald op 2 * de vereiste solvabiliteit. Deze norm is zodanig bepaald dat de risico's van de vennootschap zoals beschreven in de risicoparagraaf ruimschoots kunnen worden opgevangen gegeven de binnen de vennootschap effectieve beheersingsmaatregelen.

Technische voorziening verzekeringsverplichtingen*Voor aandeel herverzekering*

Balans per 1 januari	157.809	145.141
Toevoeging	<u>11.690</u>	<u>12.668</u>
Balans per 31 december	169.499	157.809

Herverzekering Heco Reassurantie S.A.

Balans per 1 januari	146.641	72.618
Toevoeging	<u>10.932</u>	<u>74.023</u>
Balans per 31 december	157.573	146.641

Na aandeel herverzekering

Balans per 1 januari	11.168	72.523
Toevoeging	<u>758</u>	<u>-61.355</u>
Balans per 31 december	<u>11.926</u>	<u>11.168</u>

Per 1 januari 2014 is de verzekeringsportefeuille opgebouwd door de vennootschap volledig herverzekerd. De technische voorziening na aftrek van het aandeel van de herverzekeraar betreft de reserve voor administratie- en excassokostenreserve welke voor rekening en risico van de verzekeraar wordt aangehouden vanaf 1 januari 2014.

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Het verloop van de technische voorziening is als volgt:		
Balans per 1 januari	11.168	72.523
Premies eigen rekening	0	0
Vrijval kosten uit premies eigen rekening	965	990
Benodigde intresttoevoeging eigen rekening	420	393
Uitvaartbudget en afkopen eigen rekening	0	0
Vrijgevallen voor kosten uit de voorziening	- 365	- 330
Overige technische lasten eigen rekening	<u>0</u>	<u>-62.575</u>
	1.020	- 61.522
Bij: wijzigingen als gevolg van verandering in:		
- rente(termijnstructuur)	0	0
- sterfte	0	0
- overige	<u>0</u>	<u>0</u>
- totaal wijzigingen	0	0
Af: Resultaat op kanssystemen:		
- resultaat op sterfte	0	0
- resultaat op invaliditeit	0	0
- resultaat op overige technische grondslagen	0	0
- resultaat op ontwikkeling portefeuille	<u>262</u>	<u>- 167</u>
- totaal resultaat op kanssystemen	<u>262</u>	<u>- 167</u>
Balans per 31 december	<u>11.926</u>	<u>11.168</u>
In de verzekeringscontracten zijn niet begrepen vormen van winstdeling resp. garanties dan wel keuzemogelijkheden anders dan overeengekomen in het verzekerde natura-uitvaartpakket.		
De technische voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.		
Voorziening latente belastingen		
Balans per 1 januari	728	653
Bij: Herwaardering onroerend goed	34	0
Herwaardering effecten	<u>- 482</u>	<u>75</u>
Balans per 31 december	<u>280</u>	<u>728</u>
Overige schulden		
Crediteuren	93	357
Transitoria	<u>283</u>	<u>635</u>
Balans per 31 december	<u>376</u>	<u>992</u>

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Groepshoofd

Nuvema Uitvaartverzekeringen N.V is onderdeel van Conservatrix Groep S.à.r.l. Een collectief van verzekeringsbedrijven in Nederland en België. De andere verzekeringsbedrijven zijn:

- Hooghenraed Levensverzekeringen N.V. en
- Conservatrix Levensverzekeringen N.V.

Conservatrix Groep B.V., tot 30 december 2015 gevestigd te Baarn, staat aan het hoofd van de groep. Conservatrix Groep B.V. is per ultimo 2015 verhuisd naar Luxemburg en de naam is gewijzigd in Conservatrix Groep S.à.r.l.

Fiscale eenheid

Inzake de vennootschapsbelasting vormde Nuvema Uitvaartverzekeringen N.V. vanaf 1 januari 2002 tot ultimo 2015 een fiscale eenheid met:

- ✓ Hooghenraed Levensverzekeringen N.V.,
- ✓ Bouw- en Exploitatie Maatschappij Nijzoon B.V.,
- ✓ N.V. Nederlandsche Algemeene Maatschappij van Levensverzekering Conservatrix
- ✓ Conservatrix Groep B.V. (Groepshoofd).

Als gevolg van de zetelverplaatsing van de Conservatrix Groep S.à.r.l. (voorheen Conservatrix Groep B.V.) per 30 december 2015 naar Luxemburg is een ingediend verzoek bij de belastingdienst in behandeling om de fiscale eenheid voort te zetten zonder Conservatrix Groep S.à.r.l. en met Nederlandse Uitvaartverzekering Maatschappij Nuvema N.V. als groepshoofd.

Elke vennootschap is zelfstandig aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde vennootschapsbelasting.

Vordering uit hoofde van winstdeling

Nuvema is van oordeel dat zij aanspraak kan maken op een vordering van 8.300 jegens de herverzekeraar Heco Re uit hoofde van de in de herverzekeringsovereenkomst opgenomen winstdelingsregeling.

Het bestaan van deze vordering wordt momenteel voor het gehele bedrag betwist door de herverzekeraar. Door beide partijen is besloten om nader te onderzoeken of en zo ja voor welk bedrag de vordering alsnog gewaardeerd kan worden.

Gelet op het niet afdwingbare karakter van de vordering is opname van deze vordering in de jaarrekening van Nuvema tot nader orde uitgesteld.

Overige informatie

Zelfstandige aansprakelijkheid bankzaken

Voor bankzaken hebben Conservatrix Groep S.à.r.l., N.V. Nederlandsche Algemeene Maatschappij van Levensverzekering "Conservatrix", Nederlandse Uitvaartverzekering Maatschappij Nuvema N.V., Hooghenraed Levensverzekeringen N.V., Nijzoon B.V. en Sean Europe N.V. gezamenlijk een overeenkomst gesloten met Rabobank N.V., waarin iedere rekeninghouder jegens de bank hoofdelijk aansprakelijk is vooral hetgeen de bank van enige andere rekeninghouder terzake van of in samenhang met de overeenkomst te vorderen heeft of zal krijgen. De maximale debetstand van het gecombineerde saldo (de saldolimiet) bedraagt € 0.

Toelichting op de balans per 31 december 2015 (in euro x 1.000)

Herverzekeringscontract

Nuvema heeft haar verzekeringsportefeuille geheel herverzekerd. Dit is overeengekomen in een contract met een in Luxemburg gevestigde herverzekeraar.

Ter afdekking van het tegenpartijrisico is overeengekomen dat deze herverzekeraar de voor haar rekening en risico gehouden beleggingen voor 100% van de door haar te vormen technische voorziening zal aanhouden in een depot op naam van de verzekeraar. Hieraan zal worden voldaan uiterlijk 1 juli na afloop van het boekjaar.

Fiscaal boekenonderzoek

Er is een fiscaal boekenonderzoek gaande bij de fiscale eenheid waartoe Nuveman N.V. behoort. De uitkomsten van dit onderzoek zijn nog in een zodanig concept- en bespreekstadium, dat geen conclusies kunnen worden getrokken omtrent de eventuele gevolgen voor de balanspositie van de vennootschap.

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Baten		
Verdiende premies eigen rekening		
Bruto premies		
- periodieke premies	19.523	19.142
- eenmalige premie	<u>849</u>	<u>1.424</u>
	20.372	20.566
Af: herverzekeringpremie	<u>20.372</u>	<u>20.566</u>
Netto premies	<u>0</u>	<u>0</u>
 De premie-inkomsten zijn geheel voortgekomen uit in Nederland gesloten verzekeringsovereenkomsten.		
Opbrengsten uit beleggingen		
Opbrengst uit deelnemingen		
Resultaat Nijzoon	0	10.194
Resultaat Heco Invest	<u>3.981</u>	<u>3.669</u>
	3.981	13.863
Af: aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit deelnemingen	<u>3.000</u>	<u>2.243</u>
Aan technische rekening toegerekende opbrengsten uit deelnemingen	<u>981</u>	<u>11.620</u>
 Opbrengst uit terreinen en gebouwen		
Huuropbrengst onroerend goed	145	112
Af: exploitatiekosten	<u>30</u>	<u>9</u>
	<u>115</u>	<u>103</u>

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Opbrengst uit overige beleggingen		
Aandelen	77	363
Obligaties	706	600
Vorderingen uit andere leningen	99	570
Banken en diverse	<u>562</u>	<u>1.438</u>
	1.444	2.971
Af: betaalde intrest	<u>11</u>	<u>1.299</u>
	1.433	1.672
Af: aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen voor eigen rekening	<u>0</u>	<u>0</u>
Aan technische rekening toegerekende opbrengsten uit overige beleggingen	<u>1.433</u>	<u>1.672</u>
Gerealiseerde winst op beleggingen		
Aandelen	0	- 551
Obligaties	<u>3.770</u>	<u>739</u>
	3.770	188
Af: aan niet-technische rekening toegerekende opbrengsten uit beleggingen voor eigen rekening	<u>2.728</u>	<u>0</u>
	<u>1.042</u>	<u>188</u>
Niet gerealiseerde winst op beleggingen		
Aandelen	0	1.729
Obligaties	- 266	- 1.357
Onroerend goed	32	- 32
Achtergestelde lening	<u>0</u>	<u>-9.500</u>
	<u>- 234</u>	<u>- 9.160</u>
Lasten		
Uitkeringen eigen rekening		
Uitkeringen bij overlijden	4.723	3.788
Lasten van premievrijstelling	<u>0</u>	<u>1</u>
	4.723	3.789
Af: aandeel herverzekeraars	<u>4.723</u>	<u>3.789</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2015 (in euro x 1.000)

	2015	2014
Beheers- en personeelskosten, afschrijving bedrijfsmiddelen		
Personeelskosten		
Salarissen	2.335	3.232
Sociale lasten	339	549
Pensioenpremies	246	515
Reis- en autokosten	157	361
Inhuur derden	0	54
Beëindigingsvergoedingen	0	1.237
Doorberekende personeelskosten	551	2.275
Overige personeelskosten	<u>99</u>	<u>342</u>
	3.727	8.565
Beheerskosten		
Kantoorkosten	575	1.036
Huisvestingskosten	171	196
Marketing- en verkoopkosten	887	1.188
Algemene kosten	<u>655</u>	<u>559</u>
	2.288	2.979
Afschrijvingskosten		
Afschrijvingen	528	167
Provisie/winstdeling herverzekering	<u>- 7.788</u>	<u>- 11.857</u>
Totaal bedrijfskosten	<u>- 1.245</u>	<u>- 146</u>

Vennootschapsbelasting

Bij de bepaling van de vennootschapsbelasting is rekening gehouden met permanente en tijdelijke verschillen tussen commercieel en fiscaal resultaat.

Rekening is gehouden met de fiscale vrijstelling van gerealiseerde resultaten uit deelneming.

Het in de winst- en verliesrekening opgenomen bedrag aan vennootschapsbelasting is als volgt opgebouwd:

	2015	2014
VPB tegen toepasselijk tarief (25%)	2.355	1.372
VPB tegen aangepast tarief (15%)	5	-5
Deelnemingsvrijstelling	- 995	- 3.466
Niet aftrekbare bedragen	<u>0</u>	<u>2.375</u>
	1.365	276

- ✓ Het aantal personeelsleden ultimo boekjaar was 51 (vorig boekjaar 84).
- ✓ Onder de personeelskosten zijn opgenomen de vergoedingen aan bestuurders ad 291 (vorig boekjaar 289) en de vergoedingen aan commissarissen ad 41 (vorig boekjaar 77).
- ✓ Op grond van artikel 2:382a lid 3 BW is het accountants-honorarium niet vermeld.

Toelichting op de winst- en verliesrekening over 2015 (in euro x 1.000)

Analyse van het resultaat	2015	2014
Verzekeringen in geld en beleggingsverzekeringen		
Opbrengst uit beleggingen toegerekend aan verzekeringen	3.227	4.306
Af: interesttoevoeging voorziening uitvaartverplichtingen	420	393
Af: wijziging door verandering in rente- (termijnstructuur)	0	0
Resultaat op interest	2.807	3.913
Vrijval kosten uit premies	- 965	- 990
Vrijval kosten uit voorziening uitvaartverplichtingen	365	330
Af: bedrijfskosten	- 1.245	- 126
Resultaat op kosten	645	- 534
Uitvaartbudget uit verzekeringen	0	0
Af: Uitvaartkosten	0	0
Resultaat op uitvaarten	0	0
Resultaat op kanssystemen	262	- 167
Af: wijziging door verandering in kanssystemen	0	0
Resultaat technische analyse	262	- 167
Totaal resultaat op grondslagen	3.714	3.212
Resultatendeling		
Contractueel	0	0
Totaal beschikbaar gestelde resultatendeling	0	0
Resultaat op grondslagen na resultatendeling	3.714	3.212
Wijziging overige technische voorzieningen eigen rekening	0	0
Saldo overige technische baten en lasten	0	-1
Sluitpost	0	0
Resultaat technische rekening	3.714	3.211

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is aan het einde van dit document toegevoegd.

Statutaire bepalingen betreffende resultaatverdeling

(artikel 23)

1. Van de winst, zoals die blijkt uit de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening, kan de directie onder goedkeuring van de Raad van Commissarissen, zoveel reserveren als zij nodig oordeelt.
2. De winst, na reservering volgens het vorige lid, staat ter beschikking van de algemene vergadering.

Winstdeling/dividend

Voorgesteld wordt het resultaat ad € 8.077 toe te voegen aan de algemene reserve. Goedkeuring door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders moet nog plaatsvinden.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders en de raad van commissarissen van N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij Nuvema

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2015 van N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij Nuvema te Baarn gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij Nuvema op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2015;
2. de winst-en-verliesrekening over 2015; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. Nederlandse Uitvaart Verzekering Maatschappij Nuvema zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Andere informatie

Dit rapport omvat, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, andere informatie.

De andere informatie bestaat uit:

- het directieverslag;
- preadvies van raad van Commissarissen;
- kerncijfers; en
- de overige gegevens.

Wij vermelden op basis van de verplichtingen onder titel 9 Boek 2 BW en de controlestandaarden dat:

- wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening;
- we niets te rapporteren hebben met betrekking tot andere informatie anders dan het directieverslag en de overige gegevens.

Ons oordeel over de jaarrekening omvat niet de andere informatie en we brengen over de andere informatie geen controleoordeel of andere vorm van assurance conclusie tot uitdrukking. In het kader van onze controle van de jaarrekening is het, op basis van de controlestandaarden, onze verantwoordelijkheid om de andere informatie te lezen. Hierbij overwegen wij of een inconsistentie van materieel belang bestaat tussen de andere informatie en de jaarrekening. Hiertoe gebruiken wij de verkregen controle-informatie van de jaarrekeningcontrole en de tijdens de controle getrokken conclusies. Daarnaast gaan wij na of de andere informatie anderszins afwijkingen van materieel belang lijkt te bevatten. Als wij concluderen, gebaseerd op werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dat deze andere informatie een afwijking van materieel belang bevat, zijn wij verplicht dit feit te rapporteren.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het opstellen van het directieverslag en de overige gegevens in overeenstemming met titel 9 Boek 2 BW.

Utrecht, 31 mei 2016

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

G. van Roekel RA   w.g.